І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 207. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИСТОПАДА 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 10, 1967 No. 207. VOL. LXXIV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 9 листопада, 1967

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ РЕЗЕРВОВИЙ БАНК в Ню Йорку заявляє, що збільшення заробітних платень і цін на товари — є надмірно великі, і тому конечні є якісь економічні заходи в цьому напрямку. Банк вказує на те, що недавно Фордова Моторова Компанія збільшила заробітки робітникам аж на 6 відсотків, що може бути одним із чинників, які спричиняють інфляцію валюти. Ціни на товари в третій чверті цього року збільшилися аж на чотири відсотки, що є найбільшим зростом в багатьох роках. Коли б були дальші страйки в автомобільній промисловості, то це захмарило б економіку, але після закінчення страйку автомобільна промисловість вернулася б до повної продукції.

ДИРЕКТОР РЕКРУТАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ, генерал поручник Луїс Б. Герші заявив, що він рішений діяти згідно з обов'язковими законами про рекрутаційну службу та покликувати до військової служби тих юнаків, які порушують рекрутаційні закони. Генерал Герші сказав, що він допомогатиме переслідувати судово ті особи, які порушують рекрутаційні закони. Ті студенти, які користають із відкладення військової служби, і які беруть участь у противоєнних демонстрацях, можуть втратити відкладення і бути негайно покликані до військової служби. Досі Рекрутаційна Служба дивилася з примруженими очима на демонстрантів проти війни.

В САН ФРАНСІСКО ВИБОРЦІ ВІДКИНУЛИ деклярацію, яка закликала Уряд президента Джансона, щоб негайно встановив перемир'я у В'єтнамі та забрав американські війська до ЗДА, щоб „в'єтнамці самі могли вирішувати свої проблеми". Більшість виборців виявилася мудрішою від політичних провідників, які хочуть закінчити війну капітуляцією перед ворогом. Виборці вирішили, що припинення воєнних акцій у В'єтнамі було б допомогою для ворога і доброю зброєю для комуністичної пропаганди. Число зареєстрованих виборців становило 317,175, з чого голосувало рекордове число, бо аж 85 відсотків.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ДОСЛІДЖУЄ океанічні глибини. Вона будує підводні човни рятункові з колесами. Буде ціла колонія нурців, які житимуть у підводних човнах. Мають збудувати окремий корабель, який матиме два підводні човни, які зможуть рятувати моряків, що знайшлися в глибині 3.500 стіп. Такі підводні човни мають бути готові влітку 1968-го року. Атомовий підводний човен матиме колеса і зможе лазити по дні океану. В липні 1968-го року п'ять дружин нурців зануряться в океан до глибини 430 до 600 стіп, де будуть перебувати по 12 днів, живучи в циліндричному сталевому „домі" — „Морській ляборатотії 3".

ПЕРШІ П'ЯТЬ РОКІВ В ЖИТТІ ДИТИНИ грають дуже важливу ролю в її розвитку. Тому батьки дітей та їх виховники мусять дуже дбати про те, в якому товаристві живе дитина під час перших років свого життя. Це стара правда, але її знову пригадує Шикаґівський Інститут для виховання у вчасному дитинстві. Коли дитина перші роки свого життя проводить із такими батьками й виховниками, які мало можуть вплинути на умовий розвиток дитини, то ця дитина втрачає найкращі роки свого розвитку, вона залишається недорозвиненою, і ніколи не надолужить того, що втратила у вчасному дитинстві.

У СВІТІ

У ВІЙСЬКОВІЙ ПАРАДІ У МОСКВІ В МИНУЛИЙ ПОНЕДІЛОК БРАЛА УЧАСТЬ ТАКОЖ КІННОТА — кавалеристи з витягненими шаблями. Однак поруч із цією анахронічною формацією большевики показали новосформоване з'єднання морської піхоти і 5 ракет: на середню віддаль 100-200 миль, морську ракету, протилетунську, протитанкову й тактичну. Дефіляду приймали військовий міністер маршал Андрій Гречко і командант московської округи генерал Євґеній Івановскій.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР ЗГІДНИЙ ПРИЙНЯТИ 5 принципів, проголошених президентом Джансоном щодо Середнього Сходу: 1) право кожного народу на Середньому Сході до державного існування, 2) справедливість для арабських втікачів, 3) свобода плавби у каналах і протоках, 4) політична незалежність та 5) територіяльна непорушність всіх тамошніх держав. Однак американці, ізраїльці й араби — кожний інакше інтерпретує ті принципи. Наприклад, араби погоджуються на „право існування" Ізраїлю, але твердять, що вони водночас мають „право" ставитись до Ізраїлю — вороже.

АХМЕД МОХАММЕД НОМАН, ОДИН З ТРЬОХ ЧЛЕНІВ КЕРІВНОЇ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ В НОВОМУ РЕСПУБЛІКАНСЬКОМУ РЕЖИМІ ЄМЕНУ, СХИЛЯЄТЬСЯ ДО ДУМКИ роялістів, щоб справу державного устрою передати під всенародний плебісцит. Між роялістами й республіканцями тривала в Ємені, малій арабській державі на Середньому Сході, 5-тирічна громадянська війна. Тепер після відсунення від влади президента Абдуллаха аль-Саляла, впертого ставленика Єгипту, настали добрі шанси замирення в Ємені. Кол. прем'єр Номан, адвокат, був багато разів або в'язненим, або інтернованим.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРЕЛ ДЖЕЙМС М. ҐЕЙВІН ПЕРЕВІВ 6 ДНІВ у Південному В'єтнамі, як гість головного команданта військ ЗДА у В'єтнамі, генерала Вільяма Вестморленда. Ген. Ґейвін виступив був на сенатській Комісії для закордонних справ з критикою американської стратегії і тактики у В'єтнамі, запропонувавши — припинити всі офенсивні воєнні дії та обмежити американські збройні сили у Південному В'єтнамі тільки до нечисленних сильно укріплених баз — а решту краю залишити на відповідальність війська й уряду Південного В'єтнаму. Тепер генерал Ґейвін, який був колись одним із керівних старшин в об'єднаному штабі і, за президента Кеннеді, був амбасадором ЗДА у Франції, буцім-то не змінив свого становища.

ВЗАЄМИНИ МІЖ МОСКВОЮ І КУБОЮ ФІДЕЛЯ КАСТРА ЗНАЧНО ПОГІРШИЛИСЬ. 9 комуністичних сателітських лідерів зголосились в минулий понеділок до Брежнєва, Косиґіна і Підгорного у Москві з „ґратуляціями" з приводу 50-річчя панування большевиків. Не було між такими „ґратулянтами" представників Комуністичного Китаю, Альбанії і Куби. Куба вислала була на московські святкування делеґацію під проводом третьорядної своєї фігури — міністра здоров'я, а амбасадор Куби у Москві навіть не пішов на прийняття на Кремлі для чужинецьких гостей. Делеґація Куби від'їхала з Москви на два дні перед первісно заповідженим терміном.

НЕГРИ — ПОСАДНИКАМИ МІСТ

У двох великих американських містах, у Клівленді, Огайо, і в Ґері, Індіяна, перемогли у виборах демократичні кандидати — негри. Вгорі Карл Стовкс, обраний на посадника Клівленду. Внизу — Ричард Гетчер (зліва) коментує свою перемогу над республіканським кандидатом Джозефом Редіґеном (3 з правого боку).

Конґрес схвалив на допомогу закордонові $2.7 більйона

Вашингтон. — 8-го листопада Конґрес призначив на допомогу закордонним державам $2.7 більйона у фінансовому році, який кінчається 30-го червня 1968. Сенат і Палата Репрезентантів затвердили рішення окремої Конґресової Конференції та вислали законопроєкт до підпису президента Джансона. Схвалена Конґресом сума майже 500 мільйонів дол. менша від тієї, якої домагався Президент. Перед схваленням цього проєкту в Палаті конґресмен Г. Р. Ґросс пропонував, щоб ЗДА не допомагали фінансово і не давали кредиту та не купували нічого в тих державах, літаки й кораблі яких перевозять товари до Північного В'єтнаму. Але прихильники Уряду вияснили, що коли б Конґрес схвалив поправку конґресмена Ґросса, тоді ЗДА не могли б втримувати своїх військ у Великій Британії, бо ті війська не могли купувати там нічого. Поправка Ґросса не дозволила б на жадні фінансові трансакції з Італією, Західньою Німеччиною і Норвеґією. Палата відкинула внесок Ґросса більшістю 201-го до 196-ох голосів.

Число безробітних в жовтні становило 4.3 відсотка всіх робітних сил країни

Вашингтон. — Статистичний Відділ Департаменту Праці звітує, що в жовтні ц. р. число безробітних збільшилося на 0,2 відсотка в порівнянні з вереснем ц. р. і становило 4.3 відсотка. Це погіршення на ринку праці настало не тому, що зменшилося число варстатів праці, а тому, що збільшилося число тих, які шукають праці. Число тих, що шукають праці, в жовтні збільшилося на 200.000, а число нових варстатів праці збільшилося тільки на 5.000.

Комуністичні сателіти насторожені проти верховодства Москви

Беоґрад. — Керівний юґославський часопис „Політіка" приніс обширну статтю, в якій доказує, що твердження совєтських вожаків, наче б большевики трималися у своєму правлінні докладно ленінських принципів — не відповідає правді, бо Ленін поручав вести міжпартійні зв'язки „без анексії і гегемонії". Та стаття „Політіки" виразно натякала на опозицію Юґославії й інших комуністичних сателітських держав проти використовування большевиками 50-ліття жовтневої контрреволюції для підвищення ролі Москви і закріплення тієї верховодницької ролі в міжнародному комуністичному русі. Ще виразніше зазначив це сам Тіто у своїй промові російською мовою до робітників одної великої фабрики у Москві, під час свого перебування в СССР на московських святкуваннях. Він просто твердив, що різні новості в „будуванні соціялізму", введені на власну руку в Юґославії, без порозуміння з Москвою і всупереч її волі, виявилися кращими й доцільнішими, ані ж заскорузлість большевицьких метод господарювання. Західні обсерватори в Беоґраді доходять до висновку, що святкування 50-річчя большевицької влади не підвищило большевицького проводу в очах інших комуністичних „вождів". Брежнєву й Косиґінові не вдалося дістати від них згоди на скликання світового збіговища комуністичних лідерів для „засудження" Пейпінгу. Компромісово вирішено, що з весною наступного року має відбутися у Москві передвступна інформаційна конференція, яка займалась би цією справою.

Проголошено склад нового уряду у Південному В'єтнамі

Сайґон. — Президент Нгуєн Ван Тіє проголосив повний список призначеного ним нового уряду у Південному В'єтнамі, який проте не вносить ніяких радикальних персональних змін, які вказували б на основку зміну характеру дотеперішнього військового режиму. Правда, цивільні особи мають в новому уряді більшість — прем'єром став адвокат Нґуєн Ван Льок, міністром закордонних справ залишився д-р Тран Ван Ґо, міністром праці є проф. Фо Ба Льонґ, також міністрами освіти, фінансів, етнічних меншин, справедливости й хліборобства є цивільні. Вони здебільша аполітичні діячі, фахівці своїх професій і всі вони були в більшій або меншій мірі пов'язані з попереднім урядом генерала Нґуєна Као Кі, теперішнього віце - президента. Американські кола у Південному В'єтнамі буцім-то воліли би, щоб до того уряду ввійшли були деякі опозиціоністи, для підкреслення, що цей новий уряд є урядом національної єдности. Тим часом у Південному В'єтнамі знову значно посилились наземні бої. Комуністи перекинули з Північного В'єтнаму коло 6.000 реґулярного війська з метою захопити так звану Середню Верховину з містом Дакто, за 300 миль на північ від Сайґону. Американці швидко підсилили свої тамошні війська новими кругло 4.000 вояками з Четвертої Дивізії та 173-ої парашутної бриґади.

Ізраїль відкидає обидва проєкти резолюцій в Раді Безпеки

Об'єднані Нації. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан відкинув, як неприймальні для Ізраїлю, обидва проєкти резолюцій, що їх зголошено на Раді Безпеки Об'єднаних Націй у справі замирення на Середньому Сході. Ізраїльський міністер звернув увагу, що Індія, як головний автор одної з тих резолюцій, стилізувала її в постійному контакті з представниками Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту), але не шукала зовсім такого контакту з представником Ізраїлю. Відповідаючи на запити на своїй пресовій конференції в минулу середу 8 листопада ц. р., Ебан рішуче відкинув вимогу арабів, збережену також в американській резолюції, щоб Ізраїль спершу евакуював арабські землі, зайняті в черневій війні. Ізраїль далі стоїть на становищі, що він ані не повернеться до тих кордонів, які були перед червневою війною, ані теж не повернеться до воєнного перемир'я існуючого від 1949 року, а тільки хоче базувати свою безпеку на мировому договорі, що заґарантує кордони й безпеку. Речник єгипетського уряду д-р Мохаммед ель-Заят відкинув вимогу окремого визнання Ізраїлю арабськими державами, заявивши, що „існування" Ізраїлю було вже потверджене воєнним перемир'ям з 1949 року, що його Єгипет не відкликував.

В СТОЛИЦІ КАНАДИ ВІДБУЛАСЯ ВЕЛИКА АНТИКОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ

Оттава. — Згідно з повідомленням "The Globe and Mail" з 8-го листопада, тут, у столиці Канади, відбулися попереднього дня, 7-го листопада, отже в 50-річчя большевицької контрреволюції, великі демонстрації перед будинком совєтської амбасади, саме тоді, як відбувалося прийняття для дипломатів та членів канадійського уряду. Совєтський амбасадор Іван Ф. Шпедко обвинувачує за цю демонстрацію українців, назвавши поіменно Спілку Визволення України та Лігу Визволення України. Згідно з повідомленням, у демонстрації взяло участь понад 300 осіб із численними транспарентами. Деякі з демонстрантів кидали фарбою, яйцями а то й камінням в будинок совєтської амбасади та в авта, що ними приїжджали гості на прийняття. Поліція заарештувала п'ятьох осіб за безпорядки. Їхні імена: Марта Думас з Торонта, Стефан Яйкевич з Ошави, Юрій Горх з Лондону, Онт., Роман Безхлібник з Торонта і Петро Фрайберґс з Оттави. Всіх звільнено за кавцією в сумі 30 долярів. Совєтський амбасадор Шпедко представникам місцевої преси говорив, що демонстрацію влаштували „воєнні злочинці, які під час другої світової війни вбивали не тільки росіян, але також американців і канадійців". Він висловлював своє обурення зокрема на канадійський уряд та оттавську, поліцію за те, що допустила до цих демонстрацій, хоч — як виходить з його твердження — совєтська амбасада вже раніше аж чотири рази звертала канадійським властям увагу про можливість таких демонстрацій. Канадійський уряд репрезентував на цьому прийнятті в совєтській амбасаді міністер закордонних справ Пол Мартін, але він відмовився від будь-яких коментарів, кажучи, що там він „тільки гість". Згідно з пресовими повідомленнями, між демонстрантами було яких 150 осіб, що приїхали до Оттави автобусами з Торонта та інших місцевостей. В цих повідомленнях також сказано, що комітет, який координував демонстрацію, очолював народжений в Манітобі Іван Гладун, бизнесмен з Торонта. В демонстрації, крім українців, взяли участь мадяри, естонці, лотиші, словаки, хорвати та громадяни інших етнічних походжень, як і велика група канадійських уроджеців, зокрема молоді. Преса цитує вияснення п. І. Гладуна, який твердив, що ціллю маніфестації було показати другий бік медалі большевицької контрреволюції: „показати, що комунізм є пістряком на організмі суспільства". Вісті про цю демонстрацію подає канадійська преса на перших сторінках під великими заголовками, як про найважливішу подію дня.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

У ВІЙСЬКОВІЙ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО КИТАЮ Є ВИКЛАДИ ПРО УКРАЇНУ

Тайпей, Формоза — Полковник армії Національного Китаю, член Генерального Штабу проф. Ву провадить для студентів Військової Академії серію спеціяльних викладів про поневолені нації в Европі, в тому багато уваги приділює поневоленій Україні. Полковник проф. Ву був секретарем президії першої конференції Світової Антикомуністичної Ліги на Тайвані. Від ЦК АБН з Мюнхену він уже довший час одержує англомовні видання про Україну та ін. поневолені нації. Перед тим у тій же військовій Академії подібні виклади провадив д-р Пао. Обидва викладачі цілковито орієнтуються у складних проблемах Сходу Европи і стоять на позиціях розчленування модерної російської імперії СССР та створення незалежних національних держав, що й пропаґують між студентами китайської Військової Академії.

УКРАЇНСЬКА МОВА В ДЕРЖАВНИХ ШКОЛАХ КАНАДИ

На цю тему опубліковано у тижневику „Вісник" з 1-го листопада, з Вінніпеґу, велику статтю, в якій наведено такі приклади: „Знаємо випадки (можемо назвати місцевості та особи), де вчителі-українці належно не використовують дозволу вчити української мови в школах. З їхнього боку — це звичайна байдужість. Але бувають ще гірші випадки, а саме: як довго управителем школи був учитель неукраїнського походження, так довго в школі була українська мова, бо він сам заохочував українську молодь вчитися української мови. Коли ж після нього управителем став учитель українського походження, там відразу припинилися навчання української мови".

ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — 11-го листопада о 6-ій г. вечора в домі УВАН. Пленарна конференція з участю Природничого відділу Академії — відбудеться доповідь проф. Олександра Архімовича „Ботаніко-географічні зміни в територіяльному розподілі головних культурних полевих рослин на Україні за останні 50 років".

ПРО МИСТЦЯ о. С. КІНДЗЕРЯВОГО - ПАСТУХОВА

Бриджпорт, Конн. — У часописі „Бриджпорт Сандей Пост" з 29 жовтня ц р. появилась обширна стаття п. з. „Український духовник, щи рисує пляни церкви, каже, що Бриджпорт має замало культурних вартостей". Стаття оперта на розмові з відомим українським мистцем Сергійм Кіндзерявим-Пастуховим, який недавно висвятився, як православний духовник і є тепер парохом церкви св. Марії при 25 Бічстріч у Бриджпорті, та на отриманих від нього інформаціях про Україну. У статті подано теж короткий життєпис мистця-духовника та відомості про його родину — дружину Юлію і три дочки. О. Ссергій К.-Пастухів звернув увагу на недоліки культурного життя в Бриджпорті й плянує активно включитись в нього, головно на мистецькому й музичному полях. Стаття ілюстрована трьома великими клішами.

ВИСТУП „ЗАГРАВИ" В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — Минулої неділі театр „Заграва" з Торонта поставив тут з великим успіхом драматичну поему Л. Українки „Касандра", при численній участі глядачів. Постава „Касандри" пройшла на високому мистецькому рівні та принесла ансамблеві та його рижисерові Ю. Бельськом загальне признання. Окрема заслуга ансамблю — включення в працю поважного числа студентської молоді. Перед від'їздом гостей відбулась у ресторані спільна вечеря, на яку прибуло багато клівлендської молоді, зацікавленої працею своїх ровесників в українському театрі. Вечером провадив д-р З. Винницький, голова Екзекутиви Фонду ім. Ярослава Барнича, на ціль якого призначено прибуток з цієї небуденної імпрези. 11-го листопада ансамбль виїздить у Шикаґо.

ПЕРЕД НАМИ СКВУ

Живучи далеко в запіллі, під охороною армій вільного світу, дехто з нас поволі починає забувати значення слова „свобода". Одні ніколи не бачили ворога, інші вважають, що „не такий страшний чорт, як його малюють"; ще інші схильні вірити в бодай деяку лібералізацію в СССР хоч Москва знає, до чого доводить лібералізація будь - якої в... ниці...

Здорова українська спільнота у вільному світі давно сказала Росії з її „комунізмом" рішуче шевченківське „ні". Але дехто хотів би бачити світ тільки через мікроскоп. Декому вже надто важко вийти на демонстрацію. Дехто вже, не бачучи чужої і не пізнаючи власної, схильний розчаровуватись в українській культурі, у всьому своєму, у власному, хоча відомо, що навіть для вилупкуватої сови — рідна дитина найкраща і найгарніша. Не даремно говорять про хресний шлях еміґранта. Він таки важкий, але він і найбільш щасливий: людина знає, для чого живе. Політичний еміґрант має перед собою мету, що покривається з метою далекого, незмінно великого і незмінно живого народу. Український еміґрант, як і кожна свідома українська людина з-під неба Арґентини чи Бельгії, Канади чи Австралії, — з-під небес 20-ти вільних країн світу — має для чого і чим жити: у боротьбі за свободу, народоправство і власну державу на земній кулі загинули сотні і сотні мільйонів людей. З-поміж нас дотепер загинули від скритовбивчої московської руки лише видатні одиниці. Ми не гинемо. Та коли ми не працюємо, не плянуємо, коли не оправдуємо нашою щоденною діяльністю, навіть найскромнішою, звання вільної української людини, тоді ми гинемо без ворожої кулі, ножа чи отрути. Тарас Шевченко із того світу остерігає українську людину, і кожну людину: пригадаймо його пекучі слова про „гнилу колоду", що валяється по світі.

Армія вільних

Ми пишаємось тим, що в самих ЗДА нас понад один мільйон! Коли ж зайти у власний, занадто скромний і тісний, як на американський лад життя, дім НТШ в Ню Йорку на 13-ій вулиці, де міститься і Головна Канцелярія УККА, — то там ми усвідомимо, що така велика цифра розрахована більше на експорт. Якщо з мільйонової армії навіть третина безладно втікає з поля бою, то така армія має непохитне ядро вояків, готових на все. І наша невольниця Україна має таку, споловичену, але готову на все армію. Без пілотів і літаків, вона страшніша і небезпечніша для рабовласницької імперії і тих, хто таку імперію підтримує, страшніша від найбільш нищівної ядрової зброї. Бо в цієї сили національної України, що за кілька днів збереться на свій перший Конґрес у Ню Йорку, є наймогутніша зброя: правда. Правда національна, соціяльна, християнська і просто людська, така, що зовсім не конче треба бути українцем, щоб за Україну і подібні їй країни - невільниці змагатись. Великий англієць лорд Байрон пішов на горбовини Греції битись за свободу грецької людини. Він не повернувся з тієї землі, з того бою, але все людство одержало великий приклад і великий символ посвяти задля ближнього.

Думаю, що немає великого, малого і меншого, або більшого героїзму. Він просто: або є, або його немає. В українській вільній спільноті спостерігаємо не лише втечу частини — спостерігаємо й безмежну кількість, суцільний ланцюг героїзму, що проявляється в посвяті для великої української

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після виборів і перед ними

У вівторок 7-го листопада відбулися в З'єднаних Державах вибори місцевого - стейтового, повітового й міського — характеру. Хоч завжди у таких виборах вирішними чинниками є місцеві умовини, популярність місцевих діячів та місцеві проблеми практичного значення, з зацікавленням очікувано висліду вівтіркового голосування тому, що це була остання реальна перевірка настроїв громадянства перед виборами кандидатів до Білого Дому й Капітолю, що відбудуться в наступному році.

Назагал виправдалися проголошувані в останніх місяцях і тижнях опити, роблені різними організаціями й часописами: помітний значний зворот у сторону республіканців. Навіть у тих випадках, де перемогли демократичні кандидати, як ось, наприклад, у виборі посадників у Бостоні й Філядельфії, їхня більшість була куди скромніша, як за попередніх виборів. Найяскравішим доказом зросту республіканських впливів став стейт Ню Джерзі, в якому демократи мали перед тим безоглядну більшість в обох палатах стейтової леґіслятури, завдяки чому демократичний губернатор Ричард Гюз міг перевести гладко багато своїх реформ, деяких навіть дуже добрих. Вівтіркові вибори несподівано дали поважну більшість в обох стейтових леґіслятурах республіканцям: це тим прикріша поразка для губернатора Гюза, що він здобув собі розголос на крайову скалю, коли вможливив конференцію президента Джансона з совєтським прем'єром Алексєєм Косигіним в малому містечку свого стейту, Глесборо. У стейті Кентакі прийшов уперше за останніх 20 літ губернатор - республіканець. На ці успіхи республіканців склалися невдоволення із закордонної політики президента Джансона, зріст дорожнечі, зріст злочинства.

Зворот у симпатіях в американського народу в сторону республіканців проявився в таких випадках, як відкинення в Сан Франсіско, Каліфорнія, в референдумі резолюції, що вимагала стягнути американські війська з В'єтнаму. Хоч в даному випадку те голосування пішло по лінії політики президента Джансона, дану резолюцію зголосила опозиційна політиці Джансона група демократів, а за відкинення резолюції аґітували завзято — республіканці. Ще інша цікава виборча подробиця: в місті Гартфорді, Коннектикат, вперше посадником стала жінка, республіканка, вигравши вибори проти дотеперішнього демократичного посадника, без уваги на факт, що Гартфорд — це родинне місто голови стейтового і крайового Комітетів Демократичної Партії, Джана М. Бейлі. В стейті Ню Йорку відкинено у загальному референдумі нову стейтову конституцію, виготовлену демократичною більшістю стейтової леґіслятури, всупереч опозиції республіканського губернатора Нелсона Рокефеллера. Інша річ, що в тій новій конституції була добра постанова про право на стейтові субвенції також приватних конфесійних шкіл. Принцип відділення Церкви від Держави і, головно, побоювання, що нові видатки вимагатимуть збільшення податків, перерішили справу.

У двох випадках ці останні вибори стали наче переломовими: в Клівленді, Огайо, мурин став уперше в історії Америки посадником мільйонового американського міста, дармащо мурини становлять там меншість. Це вказує на здоровий інстинкт американських виборців, які дивляться на персональні кваліфікації кандидата, без уваги на расу і віру. Також у 200-тисячному місті Гері, Індіяна, посадником став кандидат - мурин. Його перемогу приписують солідарності муринських виборців.

Ці два приклади піддають під сумнів твердження, що расові авантури по різних містах насторожили проти муринських кандидатів виборців на всьому терені Америки. Вибори 7-го листопада 1967 р. наче „прочистили поле" для передвиборчих маневрів з увагою на день 5-го листопада 1968 р. Найближчим новим мірилом настроїв будуть правибори в стейті Ню Гемпшир, що відбудуться 12 березня наступного року. Вже тепер іде до них підготова. Не виключене, що противники Джансона зголосять шляхом „вписання" також демонстративну кандидатуру сенатора Роберта Кеннеді, всупереч його офіційному становищу, що він не кандидує. Склалася теж група демократів, яка виступає під гаслом „Відсунути Джансона!", говорять про можливість кандидатури демократичного сенатора Юджина МекКарті з Міннесоти. Проте, не підлягає сумніву, що конвенція Демократичної партії вибере на свого кандидата Линдона Джансона. Він переконаний у правильності своєї політики і вірить у привернення своєї популярности, За рік багато чого може статися і змінитися.

В. Чапленко

ДЕВ'ЯТИЙ БУРУН РУСИФІКАЦІЇ

Не знаю, чи то правда, що хвилі - буруни в морі накочуються з певною періодичністю, досягаючи найбільшої висоти й сили в дев'ятому буруні. У всякому разі такий дев'ятий бурун зобразив на своїй відомій картині під такою назвою „малоросіянин" напіввірменського походження маляр Айвазовський. Дев'ятий бурун б'є з найбільшою силою розхитаний корабель і може затопити його. З таким дев'ятим буруном можна порівняти недавню декаду російської літератури й мистецтва на Україні, що на неї наша еміґраційна преса, на жаль, майже не звернула уваги. А тим часом слід би було нам ударити з приводу цієї декади на сполох, бо фактично це був штурм русифікаторів на нашу мову й культуру.

Формально це був нібито обмін чемностями між Україною й Росією, бо перед тим відбулися дні української культури в Москві, але насправді ці дві дії були дуже й дуже нерівнозначні. Рівнозначними такі дії були б тоді, коли б Україна обмінялась такими декадами, наприклад, з Румунією чи Угорщиною, тобто з такими країнами, культура й мова яких невідомі на Україні. Але цього, звичайно, аж ніяк не можна сказати про обмін такими „чемностями" між Україною й Росією. І в даному разі нерівнозначність була не в тому, що українці в Москві мали тільки дні, а росіяни на Україні декаду, а в тому, що в той час як українці не могли „українізувати" Москви, навала 1 600 росіян на Україну була справжнім посиленням того перманентного русифікаційного тиску, що загрожує самому існуванню українського народу та його мови. Чи не була таким посиленням спеціяльна виставка російської книжки, коли російські видання заливають увесь час Україну так, що українські видання тонуть у них, як у морі? Чи потрібні були додаткові вечори російської літератури, коли її примусово вивчають у кожній школі на Україні? Чи не прямою загрозою було для української мови „згущення" російського акання на вулицях українських міст, коли воно, те акання, чи, може, російське мовлення й без акання увесь час там панує? Чи треба було додатково демонструвати на Україні російські фільми, коли українські кіностудії виробляють переважно російськомовні фільми? Та й гастролі російських письменників та мистців і без декад відбуваються на Україні постійно!

Не можна не звернути уваги й на те, що тоді, як українці побували й поспівали лиш в Москві, росіяни великою масою розлетілися, як сарана, по всій Україні, аж до Закарпаття включно, підбадьорюючи тим самим у всеукраїнському маштабі всіх місцевих русифікаторів. Правда, серед цих репрезентантів Російської федерації було й декілька „націоналів" — калмиків, осетин та інших. Алеж і ці прибули на Україну не з своїми мовами, а як розносники тієї ж русифікації, оскільки вони могли взаємитись із українцями тільки за допомогою офіційної „міжнаціональної мови" СССР, тобто тієї ж таки російської мови (хоч один із них — калмицький письменник — почав був свою промову українською мовою, алеж це дрібниця, це справді тільки чемність без більшого значення). Але серед цих репрезентантів Російської федерації не було й одного українця з Кубані чи з Далекого Сходу, який би репрезентував мільйони українців, що живуть у цій федерації. Було тільки декілька перевертнів, що при цій нагоді згадали своє українське походження, — Ю. Саєнко, М. Шундик, тобто ті, що не можуть репрезентувати справжніх українців, — вони були такі ж русифікатори, як і вроджені росіяни.

Звичайно, цей дев'ятий бурун русифікації організували не хто, як найвищі керівники СССР, що їм А. Скаба дякував за „надану можливість провести на Україні це чудове свято російської літератури й мистецтва", — Брежнєв, Підгорний, Косиґін та інші, серед яких переважають вихідці з України (між іншим, ще міністер військових справ Гречко). Адже й про Брежнєва можна сказати, що він тільки кон'юнктурний „росіянин", бо народився в с. Кам'янському над Дніпром, а про його неросійське походження свідчать не тільки його брови, а й прізвище, яке означає, як я з'ясував „син народженого в середу". Згадаймо, що був український поет з таким прізвищем — Брежньов (помер 1953 р.).

Але глибоко помилився б той, хто сподівався б, що ці українці можуть сприяти Україні так, як свого часу сприяв Сталін - Джуґашвілі Грузії, уберігши її селян від колективізації, а інтеліґенцію — від винищення. Сталін був абсолютний диктатор, а становище цих членів „колективного керівництва" таке, що від них можна сподіватися більшого русифікаційного тиску на Україну, аніж це могли б робити справжні росіяни. Психологічно таку поведінку українців з'ясував Б. Антоненко-Давидович у своїй повісті „Смерть", а історичний факт такого характеру — поведінка лідера УКП А. Річицького під час колективізації в с. Баштанці на Херсонщині, — факт, що я його використав для написання драми „Чий злочин?" А хіба не русифікують з такими психологічними мотивами всі ті секретарі „обкомів" України, що носять прізвища здебільшого на „енко" як це ми знаємо хоч би з допису „Хто відповість?", що був свого часу надрукований у „Свободі"? І хто зна, чи не збільшив Підгорний своїх зусиль у цьому напрямі після того, як канадійські українці пожартували з ним на світовій виставці, підкреслюючи його українське походження?

Перебіг декади російської літератури й мистецтва оформлено в найвищих тонах низькопоклонства перед росіянами, одягнутого в звичайну большевицьку казенно - пишномовну фразеологію. Досить навести тут хоч дещо з тих порожніх фраз, щоб її, тую фразеологію, уявити. Ось, наприклад, деякі заголовки з газети „Літературна Україна", ч. 80 з 10 жовтня 1967 р.: „Велике свято дружби і братерства", „Навіки разом", „Іскри незгасного багаття (на вечорі дружби російської та української літератур)".

А ось деякі висловлювання з текстів: „Радісні почуття опанували всіх, хто прийшов 6 жовтня в залитий вогнями, святково прикрашений Жовтневий палац культури", „Цей тиждень приніс харків'янам нові радісні зустрічі з представниками російського мистецтва й літератури", Львів'яни щиро зустріли гостей квітами, усмішками, піснями". „Велике й радісне свято сьогодні на Україні, — сказав А. Скаба, відкриваючи вечір у Києві. — До нас прибули посланці великого братнього народу... Ми палко вітаємо вас, дорогі брати і сестри". Російську культуру він назвав „чудовою, всесвітньо - відомою", до якої нібито „споконвіку українці сповнені величезної поваги", і якою вони нібито „щиро захоплюються". І так далі, і тому подібне. Але хоч один з учасників, отой перевертень Микола Шундик і сказав, що „ніхто й ніде не помічав фальші чи погорди", що, мовляв, „панувала тепла сердечна атмосфера непорушної дружби", та для всякого, хто знає тамтешні відносини, ясно, що це були засиль казенно - фальшиві „радощі", а не щирість, які („радощі") ґарантувала тільки наявність на Україні російських окупаційних сил.

Прихильник національних мов російський поет Солоухін сказав, що, мовляв, „доля народу невіддільна від його мови" та що „українська мова прекрасна, бережіть її!", але ці, може, й щирі слова не могли й не можуть мати великого значення в тій загальній політиці русифікації, що робить „любов" до російської мови й культури ознакою політичної „благонадійности", а носіїв української мови переслідує, як про це свідчать відомі нам арешти й засуди українських діячів.

● **Новий прем'єр Південного В'єтнаму,** адвокат Нґуєн Ван Лок, став прем'єром, мабуть тому, що він — приятель колишнього прем'єра, тепер віце-президента, генерала Нґуєна Као Кі, походить із південної частини Південного В'єтнаму і буддист, отже служить задля „балансу" до президента Нґуєна Ван Тіє, який є католиком і походить з північної частини. Зрештою — цей новий прем'єр є письменником і поетом, говорить тихим голосом, не сміливий і довго надумується перед кожним рішенням. Тому журналісти не ворожать йому довгої політичної кар'єри.

ДО 50-РІЧЧЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

Ось тількищо минула 49-та річниця Листопадового Зриву і за рік ми будемо відзначати Золотий Ювілей, коли то поневолений господар західніх областей України, по 548-ми літах ляцького ярма, за одну ніч, а радше за кілька ранішніх годин 1-го Листопада 1918 року, став вільним господарем на своїй рідній землі, яку відвічний ворог вважав уже своєю.

Пам'ять Листопадового Зриву відзначаємо щорічно, але як же різно і дивно. В рефератах під час святкувань подається стисло майже всю нашу історію, обов'язково кінчаючи останніми подіями та грізним закликом, а про самий Перший Листопад і Його приготування часами референт скаже всего кілька речень, або й нічого.

Вже сама назва „Листопадовий Зрив", каже за себе, що це всього, як ми згадали, кілька годин, коли то мала ґорстка — біля 1 400 старшин, підстаршин та стрільців, майже поголовно українських воїнів з австрійських частин, стаціонованих у Львові, на чолі з командантом - сотником Д. Вітовським та дуже живим і розумним підхорунжим Д. Палієвим — Усусусами, виконали цей історичний чин, без одного стрілу розброївши залогу і обсадивши двістатисячний Львів. Тут треба ще додати й тих учасників Зриву, які по більших містах Галичини та Буковини виконали цей величавий і неповторний акт в нашій історії.

І дивно стає, коли багато наших громад в Канаді та ЗДА, замість тішитись удатною і неперевершеною історичною подією, кладуть її в гріб, бо обовязково перед або по академії правлять — замість вдячних молебнів — панахиди. Бо й як же ж нам тішитися, коли ми звикли тільки плакати.

Віримо, що в Канаді КУК, а в ЗДА — УКК своєчасно проголосять наступний 1918 рік ювілейним і дадуть відповідні вказівки, але було б цікаво знати, скільки і хто з безпосередніх творців Листопадового Зриву у Львові та учасників з провінції живе у вільному світі. Добре було б, щоб ми, творці Першого Листопада, створили свій ювілейний комітет, і щоб кожний зобов'язався написати довший чи коротший спогад про свою участь в дні Листопадового Зриву. Ці спогади треба було б видати окремою книжкою. Або може котрийсь із наших часописів погодився б вміщувати їх на своїх сторінках, щоб не пропали для наших поколінь.

Добре було б, щоб на чолі ювілейного комітету творців Листопадового Зриву став хтось із членів Центрального Військового Комітету у Львові, якщо такий живе у вільному світі.

Даючи ініціятиву, щоб не проволікати, прошу зголошуватися на мою адресу, а там побачимо.

Д-р М. Гуцуляк
Четар УГА, підхорунжий і безпосередній співтворець Листопадового Зриву у Львові
2991 West - 42 Ave.
Vancover 13, B. C., Canada

Роман Данилевич

НАШЕ ВНУТРІШНЄ ЗАМИРЕННЯ — ПЕРЕДУМОВА НАШИХ УСПІХІВ НА ЗОВНІШНЬОМУ ФРОНТІ

(Декілька міркувань перед СКВУ про українські релігійно-церковні взаємовідносини)

Десятки років носимося з думкою про скликання Світового Конгресу Вільних Українців. Слава Богу, стоїмо вже перед його реалізацією.

П'ятдесяті роковини Української Національної Революції вимріяний час для цього Конґресу. СКВУ має унапрямити нашу суцільну дію, що її ставили собі півсотні років тому наші Визвольні Змагання — відновити та закріпити самостійність і соборність Української Держави. Українській Національній Революції вдалося відгребти з історичного попелу ідею української державности, але не пощастило їй цього великого задуму та чину закріпити. Одною з причин цього є наша внутрішня розпряжність, у висліді чого нашим ворогам, а зокрема червоній Москві, легше було нас наново поневолити. Всі жахливі страждання та мільйонові жертви, що їх прийшлося зложити українському народові на національному жертовнику впродовж останніх п'ятдесятих років, мають бути для нас твердою життьовою наукою; що треба нам робити, а чого треба оминати, щоб ми остаточно стали свобідними та рівними між вільними народами світу. Критична оцінка причин нашого національного поневолення, відважний погляд в очі болючій дійсності, глибоко передумані пляни на будуче та мужня рішучість їх виконати — повинні характеризувати перебіг СКВУ, до рішень якого будуть прислухуватися наші земляки не тільки в розсіянні сущі, але й ті, що в під'яремній нашій Батьківщині, не тільки свої, але й чужі — наші приятелі й наші вороги...

У нашій пресі появилося вже багато міркувань та суґестій щодо Світового Конґресу Вільних Українців. Це — доказ, що українці у вільному світі прикладають до нього багато уваги і леліють чимало надій на рішення учасників цього вільного українського парляменту. Це все зобов'язує наших відпоручників - делеґатів якнайкраще вив'язатися з покладених на них важких та почесних обов'язків.

Хочу тут порушити важливу проблему, якій у прилюдній дискусії присвячено замало уваги, а саме відносинам на релігійно - церковній ділянці, яким — на мою думку — треба призначити належне місце під час нарад СКВУ.

Винищування большевиками Української Автокефальної Православної і Української Греко - Католицької Церков виразно говорить про те, що комуністична Москва бачить в Українських Церквах — і слушно бачить! — тверде заборол0 української самобутности. Боротьба українського народу проти комуністичного московського поневолення повинна спиратися на українській тисячолітній християнській традиції. Сучасний московський імперіялізм спирається на комуністичній безбожницькій ідеології, і тому в боротьбі з ним ми мусимо протиставити цілком протилежну ідеологію, базовану на християнській релігії.

Очевидно, що, пишучи про християнство в Україні, я думаю про всі християнські віровизнання, пов'язані з нашою Батьківщиною, а передусім про українське православ'я та про український католицизм. Всі ми знаємо про вікову боротьбу між католицизмом і православ'ям. Але нема сумніву, що українських католиків та українських православних одних проти одних нацьковували й насторожували православна Москва й католицька Польща. Це залишило в наших душах багато взаємних упереджень і часто неузасадненого взаємообвинувачування.

Час нам з цим скінчити, і то в ім'я нашого спільного добра! Тим більше, що в останніх роках у висліді рішень Другого Ватиканського Собору розгортається у світі акція за зближення та братнє співжиття різних християнських віровизнань, зокрема католицького та православного. Обопільне зняття анатем з 1054 року, трикратні зустрічі між Папою Павлом VI та Царгородським Патріярхом Атенагорасом I, плян Царгородського Патріярха скликати Синод Православних Церков — це факти і задуми, які повинні і нас чогось корисного навчити. А перед нами такі важливі для нас усіх релігійно - церковні проблеми, як об'єднання Українських Православних Церков, створення Українського Католицького Патріярхату, ділова співпраця між українцями різних віровизнань. Чи ж не конечно нам і над цим призадуматися на СКВУ?

Думаю, що наше внутрішнє замирення є передумовою наших успіхів на зовнішньому фронті. Світовий Конгрес Вільних Українців має вказати нам шлях до цих успіхів. Чи не крайня пора подати нам взаємно руки в нашому релігійно - церковному житті? А це — я певен — при Божій помочі дуже облегшить наше замирення і в інших секторах, з політичним включно.

Володимир Янів

РІК ПРАЦІ УХР НА ЗОВНІШНЬОМУ ВІДТИНКУ

(1)

1967 рік належатиме в історії Українського Апостольства Мирян до найактивніших на зовнішньому відтинку праці: участь Делеґацій УХР у двох Світових Конґресах, постійна співдія із Міжнародною Католицькою Унією Преси, чи „Унум Омнес" з участю українського делеґата на засіданнях Головної Ради обидвох Централь, запрошення делеґата на Генеральні Асамблеї Мальтійської, а згодом Французької Католицької Акції, десятки розмов у центральних Установах Апостольської Столиці, — все те знайшло своє завершення у виборі України до Головної Ради Міжнародної Федерації Католицьких Чоловіків.

Поява Збірника УХР із матеріялами Студійних Днів у Рокка ді Папа в жовтні м. р. з майже рівночасно відбутими новими Студійними Днями, присвяченими Соборовій проблематиці (жовтень 1966, Петерсберґ, кол. Дахав у Баварії), з одного боку, звільнили чимало енергії, зв'язаної довший час по внутрішній лінії, але дали також і матеріял для звіту у Міжнародних Централях Апостольства мирян. Такі інформації зложено особисто в грудні м. р. в низці установ у Римі, як, наприклад в Ген. Секретаріяті „Унум Омнес", в „Остпрієстергільфе" (яка то установа обіцяла поважнішу грошову допомогу на видання Збірника матеріялів студійних імпрез УХРуху чужою мовою), в „Оссерваторе Романо" (навчальний редактор якого Р. Манціні є одночасно Головою Міжн. Кат. Унії Преси), в о. Баліча — головного організатора Марійських Конґресів тощо.

Проте, найважливішою візитою були відвідини Постійного Комітету для організації Світових Конґресів Апостольства Мирян (т. зв. Копесіяль) в зв'язку із саме підготовлюваним конґресом. Саме під час тої візити зарисувалася загроза, що українці не матимуть змоги взяти участи у найближчому Конґресі Апостольства Мирян, від якого то конґресу мали бути виключені екзильні католицькі спільноти. На щастя, саме активність на внутрішньому форумі, добре арґументована пред'явленим томом праць, зв'язаних із Собором, і не менше точний плян відбутих оце Студійних Днів, вже безпосередньо присвячених Соборові, були найкращим арґументом: ті, які як національна група стільки уваги присвятили Соборові, мали б бути виключені від конґресу, що його головною темою саме був Собор...

Дійсно, старання УХРуху незабаром увінчалися успіхом: 5-членна Делеґація УХР в признанні за позитивну працю вже в кінці січня отримала признане право вступу на Конґрес. Але ж це було виключно признання для організації, як такої, і на те Президія Руху не могла б погодитися, бо з одного боку інші українські об'єднання Апостольства Мирян були б покривджені, але крім цього, і це булоб основне, без признання місця для Української Національної Делеґації Українська Церква була б відсутня на тому найвищому світовому форумі Апостольства мирян.

Цим разом старання тривали довше, і відповідь, яка допускала до Конґресу 12-членну національну делеґацію Української Католицької Спільноти, прийшла щойно з початком травня (отже — власне кажучи — тоді, коли мав бути вже зголошений персональний склад делеґації). Треба сказати, що впроміжку Президія УХРуху старалася витворити прихильний для нас настрій серед чільних відповідальних католицьких мирян, а для того спеціяльно використано засідання Головної Ради „Унус Омнес", на яке український делеґат був спеціяльно запрошений (в тому часі ще як гість) в признанні за працю УХР на форумі тієї Централі впродовж 5 років.

Засідання Головної Ради відбулося в березні на Мальті, і господарі виявили стільки сердечного зрозуміння для справ Переслідуваної Церкви, що присутні делеґати Польщі та України мали честь спеціяльно виступити із словом на Загальних Зборах Мальтійської Католицької Акції.

Безпосереднім наслідком нашої активної участи у працях Головної Ради „Унум Омнес" на Мальті було запрошення нас до участи у Загальних Зборах французької Асоціяції Католицької Акції Чоловіків (і дійсно двоє наших представників було на цих Загальних Зборах, які відбулися в червні), але впроміжку поворотну дорогу з Мальти використано ще до затримки у Римі, щоб тут на місці поновити старання, в часі яких ми постійно підкреслювали, що в подібному положенні, як українці, перебувають і інші нації, які є під безпосереднім пануванням москалів, отже, які входять у склад т. зв. СССР: білоруси та балтійські народи (якщо йдеться про народи, які мали безпосереднє зацікавлення Світовим Конґресом Апостольства Мирян). Треба сказати, що рішення в справі допущення української делеґації було автоматично поширене і на ті народи, хоч не всі могли з того права скористати з причини великого розпорошення у світі. І з цього погляду треба також відповідно доцінити наші старання.

До речі, саме в поворотній дорозі із Мальти, під час затримки у Римі, був я прийнятий, разом із головою НТШ у Европі, проф. д-ром В. Кубійовичем, на приватній авдієнції у св. Отця, який поновив свою пересторогу, щоб українці виявляли більше внутрішньої солідарности, виразно доручив УХРухові працювати в напрямі усунення внутрішніх спорів та непорозумінь.

Приводом до отримання цієї авдієнції була поява Збірника чотирьох наших наукових установ (НТШ-УБНТ-УВАН-УВУ) на тему „Релігія в житті українського народу", дедикована Його Еміненції Блаженнішому Верховному Архиєпископові у його 75-ліття та 50-ліття священства. Той збірник, який вийшов у Серії Записок НТШ, мав тісний зв'язок із діяльністю УХРуху, бож він був вислідом праць Наукової Конференції у Рокка ді Папа, що відбулася у продовженні Студійних Днів УХРуху. Цей том передано ще для ватиканської бібліотеки на руки кард. Є. Тіссерана, фундатора та добродія Сарсельського Осередку Культури, до свящ. Конґреґації Східньої Церкви на руки секретаря, Архиєпископа М. Бріні, для „Осерваторе Романо", для бібліотеки Понтифікального Східнього Інституту тощо.

В червні відбулось засідання Головної Ради Міжнародної Католицької Унії Преси (у Санкт Пельтені), отже Федерації, з якою в площині Проводу вже десять років утримуємо зв'язки (від Конґресу у Відні 1957 р.) До речі, від конґресу у ЗДА (1965) в Головній Раді засідають два українці: голова УКАП — д-р Лев Мидловський з рації членства у Проводі Світового Об'єднання Католицьких Журналістів, а я від Проводу Директорів Католицьких Журналів, як спеціяльний уповноважений від усієї екзильної католицької преси.

ПЕРЕД НАМИ СКВУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

справи, себто і світової, адже свобода неподільна. Ці прояви — у всьому. Сивий науковець, який так давно заслужив на відпочинок, працює в тісній кімнатці НТШ над аналізою перекрученої історії ще одним „совєтознавцем". Мати, прибігши з важкої фабричної праці бере за руки діток і відводить їх до вечірньої Рідної Школи. Батько, важко заробляючи на родину, щедро дарує на свою рідну Церкву, установу, товариство, розуміючи, свідомо чи не свідомо, що ми доти сильні, доки нам ніхто не дає.

Хтось порівняв кожну еміграцію з міжплянетною станцією в космосі, де завжди повно проблем. Однак, ми не в міжплянетному просторі. Ми стоїмо твердо на твердій землі, у країнах нашого життя. Ми горді за свої країни, льояльні до їх урядів — наші діти йдуть аж до В'єтнаму. Та ми усвідомлюємо куди гостріше, ніж багато співгромадян, що надто непевним є наше майбутнє наших справді вільних країн, коли частина людства терпить у неволі. З сусіднього дому вогонь нещастя може легко перескочити і на наш вигідний, теплий, заможний дім. Певна річ, у нас — багато проблем. Ще більше їх там, за океаном — на просторах „СССР", у Східній та вже й Середній Европі, на горах Тибету, в половинчастому В'єтнамі, Кореї, Німеччині, у рідній для нас Україні. Там найголовніша проблема — національно - державна свобода. Тут — як ми можемо сприяти найшвидшому здійсненню життьової вимоги української нації і всіх поневолених націй? Ось для цього ми й прибуваємо до Ню Йорку з усіх сторін вільного світу. Для цього й українці з УССР передали вже через кількох туристів: „Допомагайте нам, і хай вам Бог помагає!" Звідси й безпосереднє, одно з найбільших завдань першого Світового Конґресу Вільних Українців: допомогти Україні і допомогти самим собі, що в кінцевому висліді буде допомогою неподільній свободі.

У головній канцелярії УККА

Повернімся до Головної Канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки. З почину ПАН-Американської Конференції вирішено відбути СКВУ, і основний тягар великої підготовчої праці ліг у ЗДА на УККА.

Сказати коротко, то увесь апарат УККАмерики, його діловий штаб, уже тиждень не знає, яка за вікнами пора дня чи ночі. За час півторагодинної розмови з адміністративним директором Канцелярії УККА, мґром Іваном Базарком, було 27 телефонних дзвінків, у тому два з Канади і один із Амбасади Республіки В'єтнаму. Коли йдеться про звичайні інформації — час, місце, де, коли і т. п. — зацікавленим відповідає секретар п-і Марія Жук. Та їй не раз доводиться перелучувати телефон до бюра адміністративного директора, для вияснення багатьох справ, пов'язаних із СКВУ. Щоб позмозі швидше полагоджувати такі телефонні дзвінки, і так же швидко пояснити все відвідувачам канцелярії УККА, яких у ці дні більше і більше, мґр Іван Базарко мусить тримати в пам'яті десятки й сотні адрес, фактів, цифрових даних; є вони і на його столі, акуратні й чіткі, справді ділові, про що дбають співробітники його штабу. В іншій кімнаті працює д-р Роман Клюфас звичайно — адміністратор різномовних видань УККА, але тепер він провадить реєстрацію делеґатів і гостей на СКВУ; над великою картотекою хилиться ред. Петро Сагайдачний; інж. Юрій Тамарський, відомий в Україні кінооператор, автор фільму „Шевченко у Вашинґтоні", кол. вояк Армії УНР — займається далі справами УНФонду виконуючи різні обов'язки, пов'язані із СКВУ. Багато праці має бухгальтер УККА п. Теодор Качалуба: кожний доляр, франк, ліра, пезо чи марка мають бути записані на своє місце, під свою графу. Між іншим, фін. справи СКВУ здійснюються під потрійною контролею: екзекутивного директора, бухгальтера і секретаря фінансової комісії СКВУ мін. Юліяна Ревая. Насправді ж оцей діловий штаб УККА аж надто малий. Тут конче треба було б знавця кількох мов, дво- чи й трьомовну секретарку. Замалий кількісно штаб не встигає виконати всього, тих обов'язків перед Світовим Конґресом, що їх звичайно полагоджує в державі міністерство та державні комісії. Тому на допомогу запрошено кількох невтомних працівників, на час СКВУ: д-ра Василя Одинського, п. Лева Пришляка, п. Степана Дмитришина, часто допомагає тут ветеран - журналіст, проф. Віктор Приходько.

Нашвидку інформуюсь у п-і Марії Жук і довідуюсь, що за один день до головної канцелярії УККА в середньому тепер є до 70 телефонічних дзвінків, денно відвідують канцелярію в середньому до 50-70 осіб. Повертаюсь до бюра екзекутивного директора. Шафи, на столі — папери, книги, звіти, адресарі, для гостей — попільнички, квіти на підвіконні, портрет Гетьмана Мазепи на стіні. Тут справді тісно. Але тут українська людина відчуває, як б'ється живчик усієї великої української спільноти у вільному світі. Тут відчуваєш, що ми — велика сила!

Здобутки СКВУ — ще перед СКВУ

Так, вони вже є, і чим докладніше знайомить кореспондента „Свободи" із справами мґр Іван Базарко, тим з більшою впевненістю можна сказати: саме рішення нарешті таки здійснити десятиріччями плеканий задум уже дає дуже видатні наслідки. До таких належать в першу чергу вже майже 800 делеґатів на СКВУ, зголошених з 20 вільних країн світу. Крім того, вперше за всю скоро 100-річну історію української еміґрації на Заході — ПАУК і УККА зібрали майже докладні статистичні дані про громадську діяльність української спільноти у вільному світі: складено перший список центральних і крайових організацій у всіх країнах, від Австралії до Канади. Незвичайно важливий факт, що тоді, коли московсько - большевицька преса та її найманці вже віддавна каркають на вільних українців і особливо на СКВУ, мовляв, Конґрес не відбудеться, українці розсварені, українські Церкви порізнені — саме найвищі Достойники усіх українських Церков беруть участь у першому Світовому Конґресі Вільних Українців, і сам Конґрес розпочнеться молитвами та співом дзвонів у всіх українських церквах. Що більше: дотепер наші церковні зверхники мали свої Собори і наради, а громадсько - політичні чи культурно - наукові установи — свої окремі з'їзди і сесії. Тепер же на СКВУ — Достойники Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви, представники Протестантських Об'єднаних Церков радитимуть над важливими проблемами спільно, і то спільно з представниками громадсько - політичного світу! Ця єдність — це здійснення однієї з вимог нескореної України, яка найбільше боїться того, щоб її сини і дочки „самі себе звоювали'.' Світові з'їзди, сесії, наради від студентської молоді до сивих ветеранів — це також досягнення СКВУ.

Мґр І. Базарко інформує, що Діловий Комітет СКВУ поробив заходи, щоб мільйони глядачів побачили перебіг головних подій на СКВУ на екранах телевізії, на 5-му каналі. Вже домовлено про ту справу з дирекцією, і як це станеться, то ідеї СКВУ дійдуть до мільйонів наших американських співгромадян. Вже запрошено на спеціяльну пресконференцію американських і закордонних журналістів. З канцелярії УККА розіслані два „пресреліси" для американської і закордонної преси, а заки ці рядки дійдуть до читачів — буде розіслано і третє повідомлення для світової преси.

— Що зроблено для інформації урядів країн та ОН про СКВУ і про стан України в СССР?

— Для цього, крім інформаційних матеріялів, зладжено „Меморандум" до Генерального Секретаріяту і членів - країн Об'єднаних Націй. Він надрукований крім української, англійською, французькою та еспанською мовами. Крім того, — розповідає мґр І. Базарко, — Український Конґресовий Комітет Америки розіслав на сотні відповідних адрес спеціяльну англомовну „Деклярацію" з нагоди 50-річчя московсько - большевицької контрреволюції та утиску поневолених націй. Під „Деклярацією" стаїть дата: 7 листопада 1967 року, в самий день так званого „жовтня"...

Переглядаю примірник „Деклярації", який того ж вечора напевно переглядали в багатьох амбасадах і посольствах, спільно з „Нюзреліс" — поясненням і пересторогою американського й інших народів, щоб вони не брали за правду проголошення у московській „Правді" з нагоди 50-річчя, бо той час — це роки неволі, національного і соціяльного пригнічення, терору, безбожництва, русифікації і наруги червоної Росії над поневоленими народами. „Декляраця" УККА вигідно вирізняється між подібного типу документами тим, що в ній — роки, статистичні дані, цитати з джерелами, словом, це історичної ваги документ, чотири сторінки якого можуть заважити на рішеннях багатьох наших друзів і ворогів.

Важлива риса в підготовній праці до СКВУ: ніхто не „узурпує" прав, ніхто не вирішує тут на власну руку, жадного сліду отаманщини, до якої так схильні слабі. Листоноша приніс півлантуха пошти: пожертви на СКВУ, зголошення гостей і делеґатів, повідомлення з Англії, що звідти вилітає велика група делеґатів до Ню Йорку; телеграми в Чіле, Люксембурґу, Голляндії — також про делеґатів; вістки і вістки звідусіль, де є українська вільна людина. Тільки звідти — „ні вітру, ні хвилі із нашої України" — напевно не сплять московські цензори, не перепочивають...

Що одержать делеґати і гості?

Живучи у вільному світі, ми набираємось не лише кепських звичок, а й добрих. Ми навчились випускати згадувані „пресреліси" — вістки про наступну подію, повідомлення для преси, залишилося ще подбати про те, щоб такі матеріяли були розсилані заздалегідь, бодай на тиждень наперед. Світовий Конґрес Вільних Українців — це ж справжній парлямент, справжня Рада вільних синів і дочок України. На СКВУ, на нашому спільному святі, ми відчуємо й великі обов'язки, про які дехто рад був би забути. І як кожний парляментарист, делеґати СКВУ з усіх країн одержать у спеціяльних обкладинках різні матеріяли, що полегшать їм працю, звернуть увагу на найважливіші завдання СКВУ, поінформують про принципи, на яких скликано СКВУ, познайомлять із проєктом вікопомних Резолюцій СКВУ. Так, кожний делеґат одержить наступні видання (без окремої оплати): „Основні принципи для скликання СКВУ", „Маніфест СКВУ до українського народу в Україні", „Звернення СКВУ до українців поза Україною", „Проєкт Резолюцій СКВУ", „Меморандум СКВУ до ОН" різними мовами, спеціяльні видання - подарунки від Українського Народного Союзу: брошуру „Українці у вільному світі" автора цієї статті — українською мовою, і „Українці у вільному світі" д-ра Володимира Душника — англійською мовою. Одержать також „Програму СКВУ", квитки на бенкет, на віче в Медісон Сквер Ґардені і на український концерт у готелі „Гілтон". Гості на СКВУ одержать такі ж матеріяли, але додатково муситимуть придбати самі квитки на бенкет, віче і концерт.

Голос вільних людей

Перед нами СКВУ — подія велетенської ваги. Автами, потягами, кораблями, літаками поспішають діти Матері - України на свою велику козацьку раду. І вже телефонують із закордонних посольств, із амбасад, від урядів вільних держав. До кого телефонують і звертаються? До групи еміґрантів, навіть супер — політичних? Ні — до тих, хто говорить вільно від імени 45-мільйонового народу в неволі. Ось у чому наша сила — сила Світового Конґресу Вільних Українців

Єщось особливе у маґіїдат: 50 років тому вперше за довгі роки загриміло над Києвом: „Ще не вмерла", а 25 років тому загриміли над Україною автомати УПА. І наші нащадки одного дня скажуть: 50 років тому багатомільйонова вільна українська спільнота устами делеґатів СКВУ в Ню Йорку, під вічним смолоскипом статуї Свободи, заявила Москві і світові: СВОБОДА НЕПОДІЛЬНА!

Нехай же громом прогремлять від Австралії до Канади ці слова вільних українських людей, які знають, що імперії — це твори недолюдків, а народи — це твори Божі!

Леонід Полтава

ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ

Українське Технічне Товариство Канади і Товариство Українських Інженерів Америки рішили на спільному засіданні своїх представників заініціювати скликання Зустрічі Українських Інженерів Вільного Світу в рямках Світового Конґресу Вільних Українців.

До участи в зустрічі постановлено запросити всі Українські Технічно - Інженерні Товариства та поодиноких інженерів із усіх частин вільного світу.

В днях 13 до 19 листопада 1967 року наші товариства включаються в програму СКВУ.

Програма Зустрічі Інженерів

1. Український Інститут Америки

Вівторок - Середа, — 14-15 листопада 1967 р. год. 9.30 - 13.30 перед полуднем, і 3.30 - 5.30 по полудні. Члени наших товариств, котрі займаються науковою працею виступлять зі своїми доповідями на Науковій Конференції Української Вільної Науки.

Четвер, — 16-го листопада 1967 р. після сесії СКВУ: Зустріч представників інженерів та запрошених гостей, на якій присутні обміняються інформаціями про діяльність інженерів в поодиноких країнах, як теж продискутована буде справа координації та співпраці інженерських організацій у вільному світі.

П'ятниця, — 17-го листопада 1967 р. після сесії СКВУ: Панель, на якому виголосять ідеологічні есеї:

1. інж. Михайло Цибульський Торонто, Канада на тему: „Завдання українського інженера" 14 хв.
2. інж. М. Шох Ню Йарк, ЗДА на тему „Перспективи на майбутнє" 16 хв.
3. інж. З. Кохановський Філядельфія ЗДА, на тему „Наш потенціял" 9 хв.

Після панелі слідуватимуть дискусії, обговорення змісту та напрямні праці українських інженерів в діяспорі.

II. New York Hilton Hotel

Четвер - П'ятниця, — 16 - 17 листопада: Члени наших товариств, що є делеґатами на СКВУ, беруть активну участь в деяких нарадах панелях, комісіях та підкомісіях.

Субота, — 18 листопада: 1967 р. год. 9 ввечері (після Маніфестації і сесії СКВУ): Заініціована Товариством Українських Інженерів в порозумінні з Конференцією Українських Професіоналістів в залі Gramercy Suite відбудеться Товариська Зустріч. Деталі в оголошеннях.

Інформації і зголошення:
Ukrainian Engineers' Society of America, Inc.
2 East 79th Street, New York 21, N.Y. Tel.: LE 5-7676.

За Координаційний Комітет Зустрічі Українських Інженерів — В. Р. Гнатківський, культурно - освітній референт ТУІА.

„Обжинки" в Бавнд Бруку

З ініціятиви Головної Управи Об'єднання Українських Православних Сестрицтв парафіяльні сестрицтва з Деканатів Ню Джерзі, Ню Йорку і Філядельфії улаштували показ нашого старовинного обряду „обжинок". Показ відбувся 24-го вересня в Бавнд Бруку, в залі Парафії Церкви - Пам'ятника св. Ап. Андрія. Свято почалося урочистим молебнем, який відправили о.о.: Протопресвітер Кульчинський, о. Селепина, о. Мицик, о. Желехівський.

Перед молебнем промовляв митрофорний прот. о Артемій Селепина, про зміст і красу українських обрядів і звичаїв.

Пізніше прибули о.о. Гундяк, Фалько, Форостій, Малех, Новицький з дружинами. Всіх було запрошено до накритих до перекуски столів у залі, але гостей було так багато, що прийшлося в БАВНД БРУКУ накривати додаткові. Господарями були п. Кортяк і пані Крис з Трентону. Вітала присутніх, дякувала і провадила програму заступниця голови Об'єднання пані А. Селепина. Програма почалась з того, що три сестри Катя, Мар'яна і Ліда Сухенки перейшли з відповідними піснями залю і принесли до головного столу сніп, який на Різдво являє собою „Дідуха", вінок з колосків та інші обрядові речі. Деклямували діти молодих батьків панства Трипупенків з Філядельфії.

Реферат прочитала референтка культури і освіти Об'єднання Сестрицтв п-і В. Драг — про обряди недавнього минулого, до захоплення України большевиками.

Харчі для трапези привезли Сестрицтва з Пасейку, Ірвінґтону, Трентону — парафії св. Юрія Переможця та парафії церкви Святої Тройці, з Філядельфії церкви Св. Покрови. Сестрицтво з Картерету дало грішми 25 долярів.

„Обжинки" відбулися за ініціятивою й керівництвом Головної Управи Об'єднання Сестрицтв, а дохід призначено на видання Дитячої Енциклопедії „Україна."

Після показу нашого старовинного обряду „Обжинок", всі священики пішли до могили бл. пам'яті полковника армії УНР, бувшого настоятеля церкви пресвятої Покрови в Кліфтоні, отця Миколи Рибачука, де було відслужено панахиду в перші роковини його смерти.

Олена Кононенко

Аллентавн, Па.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ДЕРЖ. ЦЕНТРУ УНР

Дня 8 жовтня на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні відбулись збори, якими проводив інж. Осип Клисяк. По його доповіді, в дискусії забирали голос: Михайло Голець, д-р Мирослав Чаповський, Василь Лукницький, Іван Мединський, Теодор Музичка та нші. Після дискусії вибрано одноголосно Управу Відділу „Об'єднання Прихильників Держ. Центру УНР" в такому складі: інж. Осип Клисяк — голова, проф. Василь Каралуп — заст. голови, Михайло Граб — секретар, інж. Василь Камінський, — скарбник, Андрій Ґелетканич — фінансовий реф., Іван Мединський — орган. реф., Теодор Музичка — член Управи. До Контрольної Комісії увійшли: Тарас Боровець-Бульба — голова, д-р Мирослав Чаповський — заст. голови, Теодор Чубенко — член. По закінченні зборів відбуто програмову нараду зі слідуючими постановами: поширити пропаґандну працю в приєднуванні членів до Товариства Сприяння ДЦ. УНР., та збирання національного датку, що є необхідною базою матеріяльного значення у веденні політичної боротьби ДЦ. УНР. за визволення України від московських та польських окупантів; брати активну участь в конструктивних працях, на відтинку політично - громадської єдности та принципово придержуватись церковної засади, що закликає нас любити ближнього; позитивно зайнятись акцією збирання грошових фондів для відбуття СКВУ; організувати чисельну участь нашого громадянства Околиці Лігай - Вайлій на Світовий Конґрес Вільних Українців; вислати делеґата від Товариства на з'їзд СКВУ; Товариство Об'єднання Прихильників ДЦ. УНР за ініціятивою голови, п. Клисяка, винесло резолюцію, що закликає українців в діяспорі сущих до єдности; силою партійної ідеології, силою духа мудрости, щирої братньої любови, яка зцементувала б нас усіх в один моноліт, в одну духово - непереможну силу, вести героїчну боротьбу з окупантами, розумною політичною стратегією до остаточної перемоги. З сильною вірою в Божу поміч напевно здобудемо волю Україні та Суверенну незалежність закутому в тяжкі кайдани народові України. Великий тріюмф перед нами!

КОНФЕРЕНЦІЯ КООПЕРАТОРІВ У ЧАСІ СКВУ

Товариство Української Кооперації, користаючи з того, що на Світовий Конґрес Вільних Українців прибуде поважне число кооперативних діячів з різних країн вільного світу, скликає Конференцію Кооператорів на середу, 15 листопада ц.р. в Ню Йорку. Рада і Екзекутива ТУК запрошує всіх кооператорів з-посеред делеґатів і гостей СКВУ та всіх діючих кооператорів в Америці і в Канаді прибути цього дня в год. 6-ій веч. до приміщення Літературно-Мистецького Клюбу при 149 Second Avenue, між вулицями 9-ою та 10-ою. Там, перед таким широким форумом кооператорів будуть видвигнені й обговорені актуальні проблеми, які всіх кооператорів напевно зацікавлять. (В.Н.)

Ярмарок СУА в Ню Йорку

Ярмарок 83-го Відділу Союзу Українок Америки, відбудеться 19-го листопада в Домі Ветеранів, 33 схід 7-ма вулиця, від 9-ої до 3-ої години.

Ярмарок своєю оригінальністю вступив в ряди традиційних подій нашого міста. Відзначуйться він тим, що присвячений дитині.

Ціль праці членок 83-го відділу, є, — це кожним можливим способом затримати та закріпити в українськім дусі наших дітей. Відділ влаштову світлички, курси народніх танків для хлопців, щорічну діточу ялинку та провадить гурток книголюбів.

Цій справі служить і ярмарок відділу. На нім будуть речі, які дадуть дитині змогу в щоденнім ужитку пізнати та присвоїти собі щось українського. На столах ярмарку пишатимуть ляльки у вишиваних строях, у вишиваних суконках. Будуть вишивані подушки і ковдри до діточих та лялькових візочків, вишивані фартушки, суконки, краватки, таблички з українською азбукою, гри та книжки.

Ярмарок відбудеться під час Світового Конґресу. Щоб відтяжити пань, які будуть мати гостей в той час, членки 83го Відділу заставлять столи смачним домашнім печивом.

83-ій Відділ просить всіх загостити. При добрій каві просим запізнатися з членками, та, купуючи прегарні речі, дати признання за їхню працю.

Марта Бачинська

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІОТЕКАРІ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ПІД ЧАС СКВУ

Українські бібліотекарі Америки і Канади зустрінуться 14-го листопада 1967 р. в год 8 веч. в Українськім Інституті Америки, після першої пленарної сесії СКВУН Голова, заступник та член Гол. Управи Тов. Укр. Бібл. Америки (ТУБА) беруть участь в СКВУ та виголосять відповідні доповіді включені в програму СКВУН. На Світ. Конґрес Вільни Українців ТУБА буде офіційно заступлена мґр. Дмитром Штоґриним та рядом членів делеґатів інших установ, товариств та організацій.

О. С.

МОЛОДІ ТАЛАНТИ ПІД ЧАС СКВУ

Під час Світових Сесій Українських Жіночих Організацій, що їх влаштовує СФУЖО, відбудеться в середу, 15-го листопада ц. р., в готелі Статлер Гілтон бенкет, мистецьку програму якого виконають молоді таланти:

Наталя Худий
кляса співу

Віра Маслович
кляса малярства

Хр. Петрівська
кляса фортепіяну

Галя Сарач
віольончеля

М. Леськів
арфа

Квітка Цісик
кляса балету

Хр. Сливоцька
мист. слово

Т. Зазуля
кляса балету

Пам'яті приятеля

На українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., зійшлась родина й друзі покійного Миколи Юдька, які за українською традицією прийшли помолитися в сороковий день за душу померлого. Приїхали його друзі і з дальших околиць. Отець протоєрей Іван Гундяк з отцем П. Мелехом служили Панахиду, під час якої о. Гундяк сказав тепле слово, присвячене пам'яті Миколи.

Родина дбайливо приготувала традиційні поминки, на які прийшли всі учасники панахиди. о. Петро Мелех у промові вказав на ті християнські чесноти покійного, якими він був обдарований Богом і які йшли нерозривно впарі з його патріотичними почуваннями. Покійний, не звертаючи на жах московсько-совєтського пекла залишався патріотом своєї нації до кінця свого короткого життя. Опинившися тут у вільному світі, завжди брав активну участь у церковному й суспільно - громадському житті української громади, найбільше своєї любови й праці покійний присвятив для ОДУМ-у. Тому о. Мелех запропонував збірку між присутніми на ОДУМ. Збірку перевели пані Настя Фурманець і Люба Шевченко, зібравши 62. доляри на потреби одумівської оселі „Київ".

В АМЕРИЦІ Й У СВІТІ

В НЮ ЙОРКУ ВИЙШЛА НОВА КНИЖКА, яку написав Гаролд Вайсберґ, і передмову до якої написав нюорлінський прокуратор Джім Ґаррісон. І автор книжки, що називається „Освалд в Ню Орлінсі: випадок змови із ЦРА," і автор передмови твердять, що це не Освалд вбив президента Джана Ф. Кеннеді в листопаді 1963-го року, бо це зробили кубинські втікачі, які невдоволені були з політики президента Кеннеді у відношенні до Куби. Прокуратор Ґаррісон оскаржує Центральну Розвідчу Аґенцію, яка не повела слідства проти вбивників президента Кеннеді.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО ПОГОДИ передбачає, що в листопаді ц.р. у всіх східніх стейтах температура буде дещо вища від нормальної, а в дальшому поясі стейтів вона буде нормальна. Треба пригадати, що в листопаді пересічна температура буває така в окремих районах: в Ню Йорку 47, Шикаґо — 38.1, Денвері — 37.5, Сан Франсіско — 54.8 і Анкораджі (Аляска) — 22.2. У східніх стейтах передбачені майже нормальні атмосферичні опади, а в дальших стейтах на заході має бути більше атмосферичних опадів.

4-та Сесія Ради Гетьманського Руху

Від 2 до 4 вересня відбувалась у Дітройті, в домі Укр. Політичного Клюбу, 4-та Сесія Ради Гетьманського Руху. Прибули члени Ради із ЗДА — Ню Йорку, Філядельфії, Шикаго, Дітройту, та з Канади — Монтреалю, Торонта, Віндзору. З дальших місцевостей ЗДА, Канади та Европи й Австралії — члени Ради надіслали свої уповноваження. Сесія відбулася в приявності 30 учасників на всіх 38 членів Ради.

Сесію відкрив Голова Президії Ради ГРуху — полк. А. Кмета, а Державницьку молитву провів побр. М. Чемний На заклик Голови Президії Ради Пленум вшанував пам'ять членів Ради, які відійшли у вічність.

Слово перед нарадами виголосив Голова Президії Ради полк. А. Кмета, провідними думками якого були: відповідальність дій ГРуху перед верховним Керманичем ГРуху Її Високістю ЯВП-Гетьманівною Єлисаветою, гармонійність праці Вищих Органів ГРуху та зберігання чистоти ідеологічних настанов ГРуху.

Він же зачитав від Верховного Керманича ГРуху привітання для Пленуму 4-ої Сесії Ради.

Під час Пленуму працювали обрані Комісії. Пленумом проводила обрана президія: проф. М. Овчинник — голова, інж. М. Г. Бояр — заступник голови, М. Королишин — секретар. Голова президії Пленуму проф. М. Овчинник висловив сердечний привіт для Верховного Керманича від 4-ої Сесії Ради ГРуху.

Згідно з порядком нарад Пленум заслухав звітів про 2-річну працю Президії Ради та Управи ГРуху. Звіти давали: Голова Президії полк. А. Кмета, за секрет. Президії — проф. А. Москаленко, від Контр. Комісії — посол В. Сегейда. Від Управи: голова ради. Д. Левчук, секретар — інж. В. Вакуловський та від референтур: зовнішніх зв'язків — інж. В. Базилевський, інформаційної — проф. М. Пасіка, організаційної — д-р Б. Коваль. Від Вищого Орг. Суду — проф. В. Гришко — словами: „не було справ".

Слово перед дискусією над звітами виголосив голова Ідеологічної Комісії проф. В. Гришко. Пленум прийняв зміни в Статутовій Схемі ГРуху. Присвячено особливу увагу Світовому Конгресові Вільних Українців, схвалено запропоновані Гетьманськими Організаціями (УГОАмерики і СГДКанади) поправки до матеріялів СКВУ, та прийнято постанови, які будуть видані друком.

Обговорено питання організації Козацтва, відновленого Гетьманом Павлом 1918 року.

Пленум вніс багато творчого перегляду пройденої праці та плянувань діяльности ГРуху в майбутньому, в дусі висловлених побажань Верховним Керманичем — стояти непохитно в змагу „за нашу Державу для нашого Народу":

За Президію Пленуму 4-ої Сесії Ради ГРуху:
Проф. М. Овчинник
голова
Інж. М. Г. - Бояр
заст. голови
М. Королишин
секретар

Коговз, Н. Й.

ПАРОХІЯНИ ВІТАЮТЬ НОВОГО ПАРОХА

В неділю, 29 жовтня українська громада м. Коговз, Н. Й., була свідком небуденного свята — привітання нового пароха місцевої української католицької церкви св. Петра і Павла, Всечес. о. Володимира Андрушкова, донедавна нюйоркського декана і пароха церкви св. Духа в Бруклині.

В святочному обіді, що відбувся з тієї нагоди в авдиторії Кевені Меморісл Академі, взяло участь 10 священиків та коло 400 парохіян і гостей. Свято відкрив голова Ділового Комітету, інж. Роман Ракочий і попросив о. дек. Богдана Волошина провести молитву. З коротким словом привітання в українській і англійській мовах виступили інж. Р. Ракочий і голова Церковного Комітету, д-р Дмитро Мереско, який був тостмайстром на цьому обіді. Особливо зворушливим було привітання о. пароха діточками місцевої української парохіяльної школи, які вручили йому китицю рож. Місцевий церковний хор під управою п. Ярослава Віласа відспівав „Многія літа" та декілька пісень.

Д-р Дмитро Мереско представив почесних гостей, між ними — особистого представника ВПреосвященного Кир Йосифа Шмондюка, Всечес. о. монс. Климентія Прийму, що привітав о. пароха від імени Стемфордського Владики. Глибоку змістом і оригінальну формою промову виголосив Всечес. о. декан Павло Івахів з Бофало. Крім нього вітали ще о. Володимира Андрушкова — Всечес. оо. Богдан Волошин з Вотерлі, Н. Й., Богдан Смик з Ютіки, Володимир Довгович з Трой і Зенон Павлович з Асторії, Н. Й. Між почесними гостями були також Всечес. оо. Лев Ліщинський з Амстердаму, Н. Й., Павло Теодорович і Володимир Данилів з Вотерлі, Н.Й., а також о. Юрій Гнатишак із Піттсфілду, Масс. та письменник Михайло Островерха з Брукліну.

Іван Керницький-Ікер відчитав поважно-гумористичний монолог, присвячений колишньому нюйоркському о. деканові, великому приятелеві літературно-мистецького світу.

Зворушений о. В. Андрушків щиро дякував місцевій українській громаді й своїм новим парохіянам за зготовлене йому, тепле й сердечне прийняття, обіцюючи докласти всіх сил і старань, щоб його праця в цьому новому Божому винограднику дала якнайкращі успіхи. Вручений йому від парохіян „дар любови" в сумі 200 дол., о. парох жертвував на будову нової церкви св. Петра і Павла в Коговз, під рясні оплески присутніх і вставання з місць. Святковий обід закрив молитвою в англійській мові ректор Кевені Академі, монс. Т. Джералд Малквін, великий приятель українців, який відпустив безкоштовно на цей вечір авдиторію школи. **(І. К.)**

Нове число „Українського Історика"

Мюнхен (Р. Д.) — Нове число „Українського Історика" (1-2, 1967), історичного квартальника Українського Історичного Товариства, виповнюють слідуючі праці: **Любомир Винар** — Галицька доба Михайла Грушевського, 1894-1914, Михайло Ждан — „До питання про залежність Галицько-Волинської Руси від Золотої Орди", Олександер Домбровський — „Рання історія України в ідеологічному насвітленні совєтської історичної науки". Біографія: Василь Омельченко — „Рід Полетик", Геральдика: Роман Климкевич — „Герби міст Поморя", Місцеллянеа: Михайло Єреміїв — „Нове про Івана Мазепу", з архіву: Петро Ісаїв — „Недруковані листи Івана Франка і Іллі Шрага до Євгена Олесницького", Ін Меморіям: Любомир Винар — „Іван Крип'якевич", Наукові Конференції: Ігор Каменецький — „Другий Національний Конгрес американських славістів", Дискусія і полеміка: Василь Прохода — „Уваги до праці М. Стахова „Україна в добі Директорії УНР". В рецензійному відділі появилися критичні огляди Олександра Оглоблина, Лева Шанковського, Іллі Витановича, Б. Биковського й інших співробітників „Українського Історика". Крім цього в журналі багата наукова хроніка і відділ бібліографічних нотаток. Наступне число журналу буде присвячене 50-літтю Української Державности.

Треба підкреслити, що „Український Історик", як одинокий наш історичний журнал у вільному світі, заслуговує на всебічну піддержку української громади у вільному світі. Річна передплата виносить п'ять долярів. Передплату на журнал слід надсилати на таку адресу:

"The Ukrainian Historian"
P. O. BOX 261
Bowling Green, Ohio 434402

Українська Парохіяльна Школа в Гартфорді, Конн.

Шкільна дружина кошиківки в Гартфорді, Кон. У першому ряді (зліва): Л. Зелез, Р. Коваль, О. Кузьма, З. Салецький, М. Петрицький. У другому ряді (зліва): П. С. Ґроґоза, Ю. Кінах, Л. Оприско, С. Ґроґоза, Е. Перун, В. Крамар та дир. Р. Романишин

Українська еміграція від початків свого поселення на американській землі дала доказ вірности і любови до всього, що рідне, до свого народу й культури та своєї Церкви.

Признання належить тим першим гартфордським піонерам, які серед непосильної праці з нічого творили українське життя.

З приходом нової еміграції наша громада взялася до дальшої праці. За Божою поміччю ми збудували гарну церкву, кілька літ пізніше велику і гарну школу, а минулого року Український Народний Дім. Тепер українська громада в Гартфорді, маючи все потрібне, починає розвивати працю на кожній ділянці.

Батьки свідомі того, що за виховання дітей несуть вони відповідальність перед Богом, перед Батьківщиною, та своїм сумлінням. Їх діти належать українському народові, та що вони мають обов'язок працювати для нього і боротися за нього.

Наша Рідна Школа нараховує 154 дітей, які навчаються в 8 клясах. При школі існує садочок та англомовна кляса. В школі навчають десять учителів. При школі зорганізовано шкільний хор під керівництвом п. інж. Пришляка, який здобув собі признання громадянства.

При школі існує і спортова дружина кошівки під управою п. С. Ґроґози, яка в минулому шкільному році відбула кілька змагань з іншими шкільними парохіяльними дружинами і товариські змагання з парохіяльною дружиною зі Стемфорду.

Одне побажання до родичів, щоб вони постаралися, щоб ні одна дитина не залишилася поза школою. Тоді наше серце радітиме, що наша церква, школа і Народний Дім не будуть стояти пусткою, а будуть в них молитися і вчитися українські діти та українські люди.

Роман Романишин
Управитель школи

Твін-Сіті, Мінн.

ПРАВОСЛАВНИЙ ДЕНЬ

Осінь. Верщок плідної природи і започаткування нового циклю життя, що прокинеться повністю — весною. А у нас на цей чар-час припадає таке прекрасне свято — Свято Покрови Божої Матері . . . Чудове свято, яке з великими урочистостями відзначалося з давен-давна по всій Україні нашим народом. І в нашій невеличкій громаді в Твін-Сіті (Ст. Пол, Міннеаполіс) у цей день була урочиста відправа і Святопокровська, і Православного Дня.

Православна Церква св. Володимира і Ольги в Ст Пол простора і гарна — в ній і відправлялась Служба Божа. Дві парафії, як одна велика родина, відсвяткували цей урочистий день: Парафія Св. Юрія Переможця і парафія Св.Св. Володимира і Ольги. З'єднаний хор, підготований диригентом Церкви Св. Юрія, добре проспівав усю Службу Божу, виключаючи Отче Наш, бо його проспівали діти парафіяльних шкіл обох церков.

Після Служби Божої в трапезній був обід, приготований сестрицями обох Парафій. Виступали із словом посадник Міннеаполісу та інші. На кінець була коротка мистецька програма, з піснями, виступом молодих бандуристів.

Гарно пройшов у нас і День Свята Покрови, і Православія. Був він поєднаний з привітами і поздоровленнями, висловленими нашому Отцеві з нагоди дня його народження. Була влаштована нашою парафіянкою, виставка хліборобських виробів, присвячену переважно ритуальному печиву.

Яка глибока символіка у цих наших святкуваннях!

Це ж бо наша прадавня Україна втілена в цю глибоку віру і пошану до Божої Матері і до статечного хліборобства. І хліб у нашій Батьківщині — не просто їжа, а хліб у нас святий.

День залишив у душах всіх нас світлу радість і давно відсутній спокій.

Ніна М.

В поворотній дорозі з В'єтнаму віце - президент ЗДА Гюберт Гомфрі зупинився в Маляйзії. На фото: Гомфрі скидає черевики перед входом до національної мошеї в Куаля Люмпур.

УКРАЇНЦІ КЛІВЛЕНДУ ДОПОМАГАЮТЬ ДІТЯМ У БРАЗИЛІЇ

Прудентопіль. — Підтримку українським дітям в Інституті св. Ольги, що його ведуть катехитки серця Ісусового, виховуючи дітей в дусі рідної культури, подають українці м. Клівленду в ЗДА Місячне утримання дитини коштує приблизно 15 дол. в Ін-ті св. Ольги, і так Відділ СУА ч. 33 посилає свою пожертву на утримання однієї сироти-дівчини, таку ж суму щомісяця посилає п-ні Степанія Шевчук, дві стипендії надсилає Т-во „Самопоміч". Таку ж стипендію створила Марійська Дружина ім. св. Ольги у Філядельфії.

ЖУРНАЛ „УКРАЇНА" — ЗА НАЗВОЮ

Дедалі, то частіше київський журнал „Україна" присвячує свої сторінки Росії, Ленінові, російським пісням, культурі. Найновіше число з жовтня має на обкладинці кольорову репродукцію пам'ятника російському поетові С Пушкінові, який очорнював Гетьмана Івана Мазепу. На пам'ятнику напис: „Пушкіну — український народ". і стоїть він . . . у Києві. Інші сторінки присвячені М. Шолохову, Ленінові, Черкасову, Будьоному, і подібним, а на сторінці 22 надруковано з нотами пісню для української молоді: „Обнімая небо", слова Добронравова, музика Пахмутової . . .

Пленарне засідання ТУК-у в Шикаґо

Члени Ради й Екзекутиви Товариства Української Кооперації з різних стейтів зібрались 7-го жовтня в Шикаго для обговорення актуальних справ. Приявні були: голова Ради ТУК-у дир. О. Плешкевич (Шикаго), його заступник дир. М. Яремко (Клівленд), секретар інж. Д. Григорчук (Шикаго) і член інж. М. Хроновят (Клівленд), голова Екзекутиви д-р В. Шкудор (Дітройт), його заступник д-р В. Нестерчук (Ню Йорк) і дир. Р. Мицик (Шикаго) та секретар інж. В. Несторович (Дітройт). Не було інж. О. Стельмаха, який оправдався (Балтимор), і дир. Б. Мороза (Боффало).

Зібрані ствердили велике пожвавлення в рості наших Кредитівок, у вкладах і в позичках. Щораз більше їхні члени сягають за дрібним кредитом. Можливості кращої праці зарисовуються перед ними в ближчому часі, коли федеральний уряд злібералізує кооперативний статут по думці запроєктованих законів. Два з тих стали вже фактом: дозволено особам, які входять до завідуючих органів, позичати у власній кооперативі до 5 тисяч дол., а кредитівкам, заснованих до 1961 р. дали право позичати гроші, також правним особам, а не тільки фізичним. Ще важливіших змін можна незабаром очікувати: продовження сплати морґеджів поза 5 років (плянують навіть до 30 років), поменшення вплат до резерви з 20% на 7%, плачення вкладчикам дивіденди кожного кварталу тощо.

З'їзд обмірковував способи, як найкраще зв'язувати ТУК з його членами - Кредитівками. Справа в тому, що обіжники не зовсім сповняють свою службу, є Кредитівки, які не виявляють до них належної уваги. Тому вирішено, щоб голови Ради і Екзекутиви ТУК-у відвідали 7 і 13 листопада наші Кредитівки. Крім того, заплановано Ширшу Конференцію на сході в місяці грудні з представником Бюра Федеральних Кредитівок Юнії в Вашинґтоні, щоб познайомити його з нашими проблемами. Для наладнання співпраці з нашою кооперацією в Канаді, Арґентині, Австралії і Англії визнано необхідним поробити негайні зв'язки та діставати від них фінансові звідомлення. Обговорено і участь наших кооператорів у Світовому Конгресі Вільних Українців, до якого постава була вповні позитивна. Наша кооперація повинна там сказати своє вагоме слово, а для цього є бажана якнайбільша участь її представників у СКВУ.

В. Несторович

Платівка колядок і щедрівок Капелі Бандуристок

Капеля Бандуристок, Дітройт

Цього року Капеля Бандуристок СУМА в Дітройті під мистецьким керівництвом Петра Потапенка відзначає 10-ту річницю існування. Як на наші еміграційні умовини, не надто сприятливі для плекання нашого мистецтва, це доволі довгий період. Він був для Капелі шляхом напруженого зусилля і мистецького керівника і капелянок, як також в не меншій мірі її адміністрації.

Хоч склад її постійно мінявся, її мистецький рівень з кожним роком зростав завдяки творчому шуканні диригента, зростові голосового удосконалення співачок, притягаючій силі нашого народнього інструменту-бандури, що полонить молоді душі чаром свойого звуку і ніжности.

Понад 100 самостійних концертів і виступів перед своїми і чужими — це на наші умовини дійсний тріюмф української пісні. До цього він це збагачений виданням двох платівок з репертуару Капелі. Як завершенням цього пройденого етапу, Капеля наспівала платівку колядок і щедрівок, яку можна вважати дарунком українському громадянству з цієї приємної нагоди за його піддержку і сприяння розвиткові Капелі, з яким вона стрічалася під час своїх концертів і виступів.

Платівка, яку випродукувала фірма R.C.A. Victor має 11 колядок і щедрівок. Мистецька обробка деяких з них належить кільком нашим визначним композиторам Тут слід згадати: „Щедрик" за М. Леонтовичем, „Ой, учора — ізвечора" за К. Стиценком, „Нова радість стала" за Д. Січинським та інші. Походять вони з різних частин України: Київщини, Галичини, Волині, Басарабії. Дуже гарно і відповідно до змісту виготовлена обкладинка платівки роботи мистця Михайла Дмитренка.

Важливість цього скромного досягнення Капелі Бандуристок полягає також і в тому, що в Україні під московською окупацією це є неможливе до здійснення і тому належиться їй признання за плекання того, що на Батьківщині окупант забороняє.

Н. Н.

Зустріч українських інженерів

Українське Технічне Т-во Канади і Т-во Українських Інженерів Америки вирішили на спільному засіданні своїх представників заініціювати Зустріч Українських Інженерів вільного світу, в рямках Світового Конґресу Вільних Українців.

До участи в Зустрічі постановлено запросити всі Українські Технічно-Інженерні Товариства та окремих інженерів із усіх частин вільного світу.

В днях від 13 до 20 листопада 1967, наші товариства включаються в загальну програму СКВУ. Дня 16 листопада, о год. 6:30 вечером відбудеться в приміщенні Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вулиця в Ню Йорку Зустріч Представників Інженерів та запрошених гостей, на якій вони обміняються інформаціями про діяльність інженерів у різних країнах. Буде також передискутована справа координації та співпраці інженерських організацій у Вільному Світі. У п'ятницю 17 листопада, о год. 6.30 вечером відбудеться Панель у приміщенні Українського Інституту Америки, на якому обговорювані зміст та напрямні праці українських інженерів у діяспорі. У суботу, будеться Товариська Зустріч Інженерів, їх родин та гостей в готелі Гілтон.

Координаційний Комітет Зустрічі Українських Інженерів закликає інженерів із всіх частин вільного світу включитися в нашу зустріч. Про докладніші інформації — перед або під час СКВУ — просимо звертатися на адресу:

Ukrainian Engineers' Society
2 East 79th Street
New York, N. Y. 10021
Tel.: LE 5-7676

„Запорожець за Дунаєм" в новому музичному оформленні в Ню Йорку

Вистава „Запорожця за Дунаєм" нюйоркським Оперним Ансамблем напередодні СКВУ стала спонукою до посиленої праці над можливо зразковим виведенням цієї несмертельної комічної опери, що своїм музичними якостями дорівнює кращим зразкам того жанру у світовій музичній літературі. Идуть численні проби з солістами, хором, оркестрою і танцювальною групою. Чималою новиною у поставі опери, назначеної на неділю 12 листопада ц.р., буде її зовсім нова оркестрація, зладжена музичним керівником Оперного Ансамблю, молодим композитором Ярополком Ласовським. С. Гулак-Артемовський, пишучи музику до свого твору, до якоїсь міри взорувався на стилеві Россіні та Моцарта. Своєї музики він не оркестрував. Коли виявилася потреба ставити „Запорожця" в супроводі симфонічної оркестри, то доручено оркестрацію капельмайстрові К. Лядову. Свою оркестрацію Лядов зладив на повну симфонічну оркестру. Вийшла вона в нього важка і кострубата, а що гірше, відбігала далеко своїм стилем від тих музичних зразків, за якими Гулак-Артемовський писав оперу. Всі перерібки, що їх досьогодні зазнавала оркестрація „Запорожця", не виходили поза межі, визначені оркестрацією Лядова.

Ярополк Ласовський зовсім відкинув цю оркестрацію та її пізніші варіянти і зоркестрував твір Гулака-Артемовського на малий симфонічний оркестровий склад, що відповідав би своїми розмірами та складом оркестрі з доби Россіні-Моцарта і музичному задумові Гулака-Артемовського. Таким чином, вперше за своє довголітнє існування тепер зазвучить наша незрівняна комічна опера так, як того прагнув її композитор.

Свою працю над оркестрацією „Запорожця за Дунаєм", як заявляє Я. Ласовський, дедикує найбільшому творові нашої еміграції історичної ваги Світовому Конґресові Вільних Українців.

Н. Н.

Українська радіогодина в Честері передає двома мовами

Честер, Па. — Українська радіогодина, яку з рамени двох Відділів ООЧСУ, в Честері та у Вільямставні, Н. Дж., провадить молодий інж. Андрій Забродський, вступила в другий рік свого існування. Щосуботи від г. 11 до 11:55 українці та американці тих міст, як і Філядельфії, Балтимору, Трентону, слухають через висильню Даблью-Ікс-Юр передовиці-коментарі до подій, відзначування українських історичних дат і святкувань, музику, пісні, художнє читання з творів українських письменників. Американського слухача інформується про події на Сході Европи, зокрема в Україні, та про важливіші події в житті українців у ЗДА, декілька передач були присвячені 50-літтю Національної Революції та 25-літтю створення УПА. Радіогодину підтримують українські і американські установи своїми реклямами, як і окремі жертводавці з громад.

Наслідки конкурсу на твори для школярів та молоді в Австралії

На прикінці минулого року СУОА (Союз Українських Організацій Австралії) ухвалив проголосити Конкурс на твори для дітей шкільного віку та молоді. Організацію та проведення Конкурсу доручили Літературно-Мистецькому Клюбові Мельборну разом з філією ОУП „Слово", які створили жюрі і проголосили Конкурс.

У суботу 28-го жовтня на своєму останньому засіданні Жюрі обговорило всі надіслані твори й оголошує наслідки Конкурсу. Всього надійшло 10 манускриптів, з яких 5 — з Америки, 2 — з Канади, 2 — з Австралії і один з Франції. Першої нагороди ніхто не дістав. Другу нагороду по 100 долярів присуджено за повість „Сотник Тарас Нечай" під гаслом „Іван Грива" та за оповідання „Королева" під гаслом „Кропива". Третю нагороду в 50 долярів присуджено за повість „Каменистою дорогою" під гаслом „Копито". Крім цього, відзначено оповідання „Степ" під гаслом „Йосип Сірий".

Після відкриття конвертів виявлено, що автор повісті „Сотник Тарас Нечай", є Іван Смаль з Австралії. Авторка оповідання „Королева" є Л. Вітошинська з Франції. Авторка повісті „Каменистою дорогою", що дістала третю нагороду, є Лада Горлиця з Америки. Два інших вартісні твори не були узгляднені тому, що не відповідали умовам Конкурсу своїм розміром або тому, що були друковані вже.

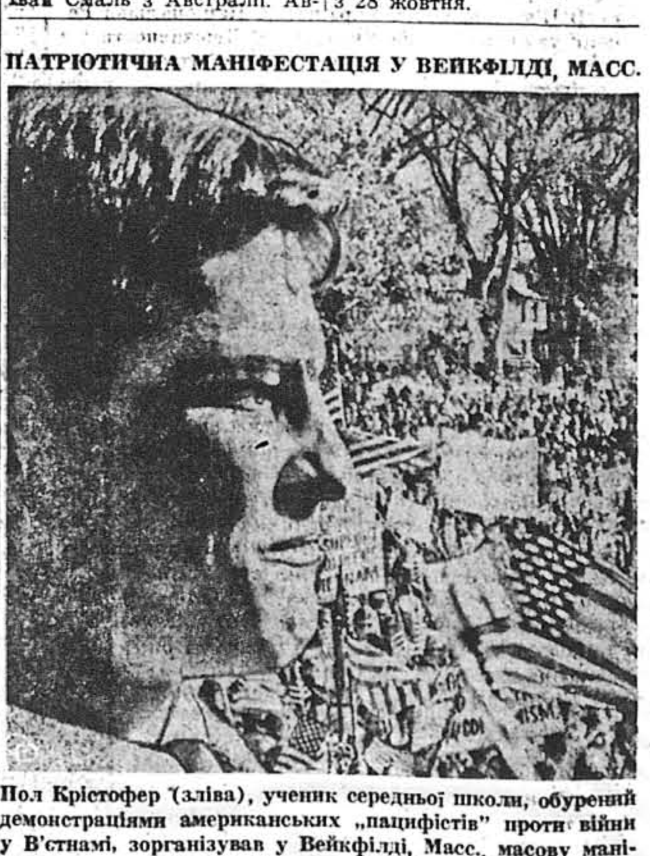
Жюрі Конкурсу: голова: Дмитро Чуб, члени: Марія Дейко, Г. Чорнобицька, Лідія Гаєвська-Денес, Іванна Сірко, Ярослав Гевко та Ярослав Масляк.

Мельборн, 28 жовтня 1967 р.

ПАМ'ЯТНИК ПРОФЕСІОНАЛЬНОМУ РЕВОЛЮЦІОНЕРОВІ

У м. Донецьку до війни стояв пам'ятник Артемові — справжнє прізвище А. Сергєєв, який очолював московські загони контрреволюції в боротьбі проти влади Української Народної Республіки. Під час війни пам'ятник було знищено. Тепер знову встановлено пам'ятник „професіональному революціонерові" Артемові, як його називає „Радянська Україна" з 28 жовтня.

ПАТРІОТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ У ВЕЙКФІЛДІ, МАСС.

Пол Крістофер (зліва), ученик середньої школи, обурений демонстраціями американських „пацифістів" проти війни у В'єтнамі, зорганізував у Вейкфілді, Масс., масову маніфестацію за підтримку уряду ЗДА й американських вояків, що обороняють свободу Південного В'єтнаму. На заклик Крістофера в маніфестації взяло участь 25 тисяч осіб.

ПЕРШИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО СТУДЕНСТВА

Український Інститут Америки, 2 Схід 79-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.
10, 11, 12-го листопада 1967 року

СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО

ПРОГРАМА

СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО СТУДЕНТСТВА (СКУВС) 10, 11 і 12-го ЛИСТОПАДА 1967 Р.

Український Інститут Америки
2 Іст 79 вулиця
Ню Йорк, Н. Й.

П'ятниця 10-го листопада 1967 р.

год:
6.00 — Ресстрація

Субота 11-го листопада 1967 р.

9.00 — Продовження ресстрації
11.00 — Відкриття СКУВС — Богдан Футей, голова Організаційної Комісії СКУВС
— Молитва
— Ствердження присутности
— Покликання Президії СКУВС
— Прийняття програми і правильника СКУВС
— Покликання Конґресових Комісій (Мандатної, Виборчої, Статутової, Резолюційної, Пресово-видавничої, Бюджетової)
12.45 — Обідня перерва
1.45 — Усні і письмові привіти
2.45 — Доповіді: „Українське студенство на Україні" — Юрій Кульчицький, президент СУСТА, „Стан українського студенства в діяспорі" — Любомир Жила, президент СУСК
3.45 — Звітна доповідь про діяльність ЦЕСУС — Євген Гановський, президент ЦЕСУС
4.15 — Інформації про студентські організації — учасників СКУВС
5.15 — Запити і дискусія
6.00 — Звіт Статутової Комісії (перше читання проєкту статуту ЦЕСУС)
6.30 — Закриття першої частини Конґресу
8.00 — Товариська зустріч-прийняття, мистецька програма, вечірка. В мистецькій частині виступить Володимир Луців, тенор і бандурист з Лондону, Англія, Дипломант консерваторії св. Сецілії, Рим, Італія.

Неділя 12-го листопада 1967 р.

9.00 — Участь в Богослуженнях
10.00 — Праця Конґресових Комісій
12.00 — Звіт Мандатної Комісії
— Затвердження статуту ЦЕСУС
— Звіт Виборчої Комісії і вибір керівних органів ЦЕСУС
— Звіт Пресово-видавничої Комісії
— Звіт Бюджетової Комісії і прийняття бюджету ЦЕСУС
— Звіт Резолюційної Комісії і прийняття резолюцій, заклику до українського студенства в Україні, українського студенства у вільному світі та меморіялу.
3.30 — Евентуалії (різне)
4.15 — Молитва
— Український Національний Гимн
4.30 — Закриття СКУВС.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА КАНАДИ Й АМЕРИКИ

Дорогі Студенти!

Напередодні Світового Конґресу Українського Вільного Студентства звертаємось до Вас та закликаємо взяти активну участь в тій першій, такій важливій для студентів, події! Як знаєте, підготовка до СКУВС ведеться вже понад сім місяців. Вкладено в цей наш, світового маштабу, почин багато енергії, труду та зусилля. Тепер прийшла пора на Вас, на загальне студентське членство, яке дало нам мандат здійснити Світовий Конґрес Українського Вільного Студентства. Не зведіть нанівець це спільне зусилля українських студентів Америки, Канади, Европи, Австралії та Арґентини. В П'ятдесятиліття Української Національної Революції та Відродження Української Державности і в 25-ліття Української Повстанської Армії, докажім нашу солідарність з тими, які нам протоптали шлях. Докажім нашу зрілість та нашу готовість іти тими шляхами. Не забуваймо, що Перший Світовий Конґрес Українського Вільного Студентства підготовляли Ви! Тому, як могутньо та успішно відбудеться цей Конґрес — залежить від Вас!

Із студентським привітом,

Любомир Жила
Президент СУСК

Юрій Кульчицький
Президент СУСТА

ОСТАТОЧНІ РІШЕННЯ НА СВІТОВИЙ КОНҐРЕС СТУДЕНТСТВА

На останніх засіданнях Комісії СКУВС 7 жовтня 1967 р. зроблено остаточні пляни проведення студентського Світового Конґресу. Конґрес, що відбуватиметься в Українському Інституті Америки, розпочнеться в п'ятницю ресстрацією і триватиме до неділі. На засіданні представники узгіднили президію Першого СКУВС, до складу якої ввійшли: Богдан Футей, Голова Організаційної Комісії СКУВС, як предсідник, Христина Кульчицька та Михайло Герець, секретарі. З а с т у п н и к а м и предсідника будуть голови усіх свтанових союзів та голови центральних ідеологічних і конфесійних товариств.

Узгіднення Статуту

Вирішено, що Конґрес вестиметься за правильником, що його має приготовити Голова ЦЕСУС-у Є. Гановський. Цей правильник та рішення Комісії СКУВС будуть напрямними Конґресу до часу, коли Конґрес та посилений ЦЕСУС не затвердить нового статуту.

Тому, що було багато заваг на засіданні в справі статуту, поправки, узгіднені Комісією, були долучені до протоколу. Членом ЦЕСУС з правом голосу може бути тільки та Централя Товариства, яка начисляє понад 50 членів. Заступництво на Конґресі станових союзів — — п'ять делеґатів з централі та по одному делеґатові на двадцять п'ять членів — та репрезентація ідеологічних товариств — два делеґати з централі та по одному делеґатові на сто членів — було узгіднене. Комісія вирішила, що члени уступаючої Управи ЦЕСУС-у та голови Контрольної Комісії і Товариського Суду матимуть право голосу на Конґресах.

Управа ЦЕСУС-у

Над точкою, що узгіднює вибір делеґатів, які мають право увійти до Управи ЦЕСУС-у, дійшло до голосування. Було два внески в цій справі. Один внесок, Голови Є. Гановського, який обстоював, що головою ЦЕСУС-у може бути кожний делеґат, якщо він є також членом станової студентської організації, а членом Керівних Органів може бути кожний делеґат. Протиставну пропозицію внесла Ляриса Янів, віце - президент Зовнішніх Зв'язків СУСТА та делеґат СУСТА до Статутової Комісії СКУВС.

Ляриса Янів заявила, що її внесок більше підсилює становище станових союзів. Згідно з пропозицією Л. Янів, Голова мусить бути делеґатом тільки станової організації. Членом Керівних органів може бути кожний делеґат, який рівночасно має бути членом станової судентської організації. Дальше арґументував за цим внеском О. Зінкевич, кажучи, що ЦЕСУС завжди мусить фігурувати, назовні репрезентуючи українське студентство на світових студентських конґресах, як суто - студентська, а не ідеологічна організація.

Посилення Союзів

Присутні віце - президент СУСТА, Андрій В. Чорнодольський, та Голова Юрій Кульчицький рівнож заявили свою прихильність до внеску Ляриси Янів. „Наша ціль є охопити загально - українське студентство в станові організації", — заявив Віце - президент А. Чорнодольський. Голова Ю. Кульчицький потвердив заяву свого Віце - президента та додав, що „цим ми будемо заохочувати зріст українського студентства в лавах зорганізованого українського студентського життя". Голосування виявило більшість за внеском Ляриси Янів. Внесок пройшов голосами чотири на два.

Фінанси ЦЕСУС-у

Вирішено, що ще перед Конґресом члени ЦЕСУС-у мають зголосити Мандатовій Комісії, до складу якої входять члени Статутової Комісії з головством Ляриси Янів, список своїх членів. Делеґати вплачуватимуть десять долярів ресстраційного, а гості — два. Щодо справи фінансів ЦЕСУС-у, Конґрес покличе до життя Бюджетову Комісію, завданням якої буде знайти фінансовий ключ та оподаткування членів. Фінанси на Конґрес збирає Інформативно - Фінансова Комісія, яку очолює Любомир Зобнів, УСГ - Боффало. Ця Комісія вже оподаткувала учасників Конґресу та зайнялася видавничим фондом. Комісія, одначе, постійно підкреслювала, що рішальне та остаточне слово в усіх справах матиме Конґрес.

ТЕЧІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ДУМКИ В СВІТІ ТА ЦЕСУС

На одній із семінарів на Конґресі ЮСНСА цього року відбулась дискусія про міжнародні студентські організації. Пан Ликема, представник Секретаріяту „Інтернешенел Студент Конференц", зробив короткий перегляд зорганізованого студентського життя в світі. В 1946 році, негайно після війни, студенти - скитальці із Східньої Европи зорганізували міжнародний студентський рух під назвою Інтернешенел Юніон ов Студентс. Цю організацію, одначе, інфільтрували комуністи та НКВД. Отож, в спротив тому — в 1950 році студенти створили „Інтернешенел Студент Конференц", ІСК.

Від часу заснування в ІСК проявились різні впливи. Впродовж багатьох років студенти брали активну участь у політиці „холодної війни", тим самим проявляючи певні політичні переконання студентського середовища. За останні роки, одначе, погляд студентів супроти „холодної війни" змінився. Більшість студентів в Европі бажають зовсім забути про холодну війну. Вже зараз робляться заходи, щоб створити форум, де всі студенти, не зважаючи на їх політичні переконання, змогли б стрічатись і дискутувати над тим, що їх цікавить.

Після промови пана Ликеми делеґат з Федерації Південної Африки продовжував дальку дискусію. Він скритикував ІСК за те, що вони не діють згідно з своїми напрямними. Делеґат нагадав, що ІЮС суворо засуджує пониження гідности людини в Південній Африці, одначе зовсім не картає Совєтський Союз за таке ж саме пониження.

Делеґат із Фінляндії підкреслив, що інші студенти зовсім прагматичні. Їм вже надокучили шпигунські забавки, що їх досить безкорисно виправляють обидві сторони. Сучасне студенти цікавляться середовищем, серед якого живуть, та загально світом, бажаючи його поліпшити. На його думку, студенти сьогодні є перш за все гуманістами.

Англійський делеґат підкреслив, одначе, що навіть коли Захід схотів би зобути різні інтриги, то все таки студенти з Совєтського Союзу, які приїздитимуть на студентські конференції на Захід, будуть пропаґувати цілі свого уряду. Студенти в світі є тепер більше вченими та менше політично наївними, ніж собі їх уявляє старша ґенерація, та все таки Схід ще не втомився боротьбою на політичній базі.

СЕМІНАР ПРО СХІДНЮ ЕВРОПУ

Один семінар на Конґресі ЮСНСА, що відбувся 18 серпня 1967 р., розглядав проблеми Східньої Европи. Участь в семінарі брали Андрій Конопадський, делеґат з польської амбасади, та Роджер Пульверс, американський студент, що студіював у Польщі.

З початку семінару п. Конопадський зазначив, що Польща під кожним оглядом — психічним, культурним та духовим — частина Европи. Навіть структура уряду в Польщі подібна до структури урядів Західньої Европи, де всі політичні партії репрезентовані в парляменті. Поділ, що тепер існує, тільки політичний і проти волі польського народу. Розбіжність та непорозуміння, що виринають у Польщі, є виною Римо-Католицької Церкви.

Відповідаючи на питання, чому в Польщі католики українського обряду змушені латинізуватися, п. Конопадський відповів, що це вина не держави, а Церкви. Загальний тон п. Конопадського супроти Церкви був критичний, а про кардинала Вишинського казав прелеґент ,що він конечно хоче з себе „зробити мученика".

На питання, чому так мало туристів у Східній Европі в порівнянні із Західньою Европою, п. Конопадський пояснив, що Східня Европа зайнята розбудовою індустрії і їй нема часу „бавитися з туристами".

У відповідь представникові польської амбасади делеґат з Фінляндії ствердив, що він дуже спрощує справи. Польща в значній мірі різниться ментальністю від Західної Европи. Під час подорожувань по Совєтському Союзу дуже тяжко знайти позем, на якім студенти Сходу і Заходу могли б зійтися.

По такій формальній дискусії делеґати СУСТА нав'язали з п. К о н опадським ближчу розмову. На питання, чи Польща задоволена з існуючих кордонів представник польської амбасади дав дуже цікаву відповідь. Він сказав, що існуюча ситуація є для Польщі найбільш вигідною, бо нема клопотів з меншими національностями. Все таки він признав, що найбільшою проблемою є український націоналізм, всюди в Східній Европі сильний — навіть у Польщі. Одначе, він не бачить виглядів на те, щоб політична ситуація на Україні змінилася.

ПЕРЕД СКУВС ПРИГАДУЄМО!

Громади, які ще того не зробили, повинні, як це було давніше згадано в кореспонденції членів Управи СУСТА, приготувати адресар членства своєї громади та вибрати делеґатів на СКУВС. Ключ до вибору делеґатів є: один делеґат від кожних 25 членів студ. громади. Ці мандати, як і адресар, просимо передати президентові СУСТА ще перед першою сесією Конґресу. Вступ на СКУВС для студентів, не делеґатів, становитиме два доляри, а для делеґатів — десять дол.

СТАРІ ГОРЩИКИ

Старий дядько оповідав мені про те, як наша еміґрація з Европи у світ виїжджала. В Ульмі у дядька був знайомий, що вже здавна підготовлявсь до виїзду. Ото ж, коли прийшла пора їхати в порт, Гриць з кімнати мішками своє надбане добро виносив та ще малих хлопчаків покликав на поміч.

Вмовляв дядько Гриця: „Покинь, Грицю, із зайвим баґажем возитись". А Гриць все ні та й ні. Задиханий Грицько носив, виносив, пакував, перепаковував, аж нарешті наладував своє добро на корабель, й рушив через океан переправлятись. Гриць ще й весло захопив. Нехай, мовляв, корабель почне тонути, тоді Гриць покаже їм, як це на воді давати раду. Покаже він штуки, що їх на Дністрі виправляв.

Лихо, випадок нещасливий! Гриць першого ж дня ліг у ліжко і вірно пильнував весла та мішка з горщиками в кутку. Не дуже то він хотів їсти; лише чай пив та зимні компреси до чола прикладав. „Ух, погано", — признався на третій день Гриць Дядькові. „Я в Дністрі і плавав, і веслував, а ніколи так не ослабав!"

Врешті причалили еміґранти до Ню Йорку. Закутані тепленько, зустрічали грудневу днину. І Гриць — блідий, блідий — з ними. Але мішка з черепками та горшками таки нікому не дав. Сам він вірно, засапано і вперто ніс його до контролі. Доходив Грицько до контролі, аж тут випадок нефортунний! Старий мішок продерся, горщики покотились та й побились на черепки! Гриць за горщиками бігає, а фотографи знимки Грицеві роблять. Ну, та що тут говорити!.. Не Гриць один привіз старі горщики з собою до Америки. Багато привезли, хоч один, добре прикритий лашком в старій валізі, горщик! Приїхавши в Америку, розпакували горщики і на перегони: хто скорше наварить каші! А найбільше горщиків привезено для варення громадської саламахи. Це, мабуть, у тяжкі воєнні часи біда навчила нею борщ заступати!

Бідний Грицько поторощив горщики. Але він скоро став кухарем, і йому дали горщики на саламаху. Так Грицько вже вісімнадцять років варить громадську саламаху. Цікаво, чи й під час Світового Конґресу українці виберуть Грицька кухарем? Він же справжній майстер варити в череп'яних горщиках! А може в Ню Йорку буде варитись борщ у сталевих котлах та газових печах? А Грицько, що він тоді? — Ну, йому мабуть вже час на емеритуру...

Олег ЛИСЯК, мол.

ЧЕРВОНА КОМЕТА

Скляне око сталевого цикльона
прокидає промінь життя на
дорогу, вбрану жалобою дня.
Хромові уста грізно регочуться
випарним листом до султана.
Скавуління коліс пробиває завмерлий
шепіт невидимого закруту,
заблиском зубів вистрілює,
мов куля з рота гадини.
Лишився лиш лагідний шум хвоста
округлої, червоної комети.

липень, 67

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНСТВА

Ще тільки декілька днів ділить нас від Світового Конґресу Вільних Українців, а ще менше часу від конґресів, з'їздів і сесій організацій і товариств, які його будуть попереджувати.

Слідкуючи за опінією, приходиться ствердити, що українська спільнота у вільному світі та, можливо, й український нарід на Україні, сподівається дуже багато від Світового Конґресу Вільних Українців, бо приписують йому завдання „українського парляменту", який у висліді своїх праць мав би дати готові розв'язки і рецепти на цілий ряд питань і проблем, що їх поставило саме життя перед нами. У зв'язку з тим, у багатьох виринають також побоювання, що дехто, покладаючи аж надто великі сподівання на СКВУ, може розчаруватись, коли він дасть можливо дуже загальні ствердження, постанови і напрямні, як нам бути і діяти в майбутньому. Інакше воно й не може бути, бо проблеми, які стоять перед нами, є надто складними, і вони, кожна зокрема, потребують насамперед докладного простудіювання, чого очевидно не можна вимагати від СКВУ, який фактично триватиме тільки три дні. Все ж таки треба вірити, що СКВУ буде добрим початком, і його навіть загальникові ствердження і постанови значно допоможуть українському суспільству розв'язувати окремі питання в різних ділянках нашого життя.

Позитивним явищем треба уважати те, що з приводу СКВУ цілий ряд наших установ відбувають свої з'їзди чи конґреси, бо вони, будучи присвячені окремим питанням, напевно внесуть багато корисного в тій чи іншій ділянці, а СКВУ буде неначе завершенням, синтезуючи висліди праць всіх тих з'їздів, що його попереджують. Можливо, що в майбутньому треба було б в цей спосіб приготовляти черговий Світовий Конґрес.

До таких висновків можна прийти на основі підготовки Першого Світового Конґресу Українського Вільного Студентства, який починається в суботу 11-го листопада ц.р. в Ню Йорку та фактично започатковує СКВУ, побіч із Свiовою Освітньою Виховною Сесією з ОПДЛ.

На цьому Конґресі, вперше в історії українського студентського руху поза межами нашої Батьківщини, зберуться представники всіх прошарків нашого студентства, можливо, з усіх більших скупчень нашого поселення у світі. Будуть там представники окремих студентських громад і клюбів, крайових студентських союзів, як рівнож представники від ідеологічних студентських товариств. Всі вони разом, як речники волі всієї сучасної української студіюючої молоді у вільному світі, будуть застановлятися над життєвими проблемами, які безпосередньо її заторкують, а саме: яка є доля їх однолітків і товаришів по студіях в Україні та в який спосіб вони їм можуть допомагати, як представляється стан українського студентства у вільному світі, та як реорганізувати студентську централю ЦЕСУС, щоб вона якнайкраще могла сповняти свої завдання, а в кінці, намітити напрямні праці на майбутнє.

Кожне з цих питань вимагало багато праці не тільки одиниць, але й цілих гуртів. Треба було зібрати багато матеріялів і даних, докладно їх простудіювати та поробити відповідні висновки. Для цього було покликано декілька комісій, які, почавши від Конференції у Вашинґтоні, інтенсивно працюють по сьогодні. З приємністю треба ствердити, що всі ці Комісії належно виконали свої завдання, та завдяки їх праці ми можемо прийти на Конґрес приготованими.

У висліді праць Комісій, на Конґресі будуть предложені проєкти звернень до українського студентства в Україні, до українського студентства в діяспорі, проєкт меморіялу до студентства вільного світу, проєкт структуральної перебудови ЦЕСУС-у, напрямні праці на зовнішньому відтинку і в справах студентських видань та резолюції.

Коли мова про студентство в Україні, то звернено особливу увагу на стан його фізичного і духового поневолення московсько - большевицьким окупантом, на арешти і суди над молодими діячами культури, вивози української молоді поза межі України, нищення українських культурних надбань, безпощадну русифікацію учбових заведень, а в кінці висловлено симпатію вбік тієї молоді на Україні, яка гордо ставить спротив окупантові в обороні самобутности і національної незалежности українського народу.

Маючи на увазі невідрадний стан на Україні, в заклику до українського студентства у вільному світі звертається увагу на ті завдання, які стоять перед нами, як інтеґральною частиною великої української політичної еміґрації і цілого українського народу. В зверненні говориться, що набуте знання, неважно в якій ділянці, повинно бути не лише засобом для здобуття матеріяльної незалежности й вигідного життя, але також як засіб і зброя у боротьбі за свободу нашого народу, бо людина поневоленого народу без ідейного змісту не являє майже жадної вартости для визволення свого народу. Закликається студіювати минуле і сучасне свого народу, його культуру, мову, бо тільки через основне пізнання можна гідно боронити його права.

В меморандумі до студентства вільного світу, в документальний спосіб представлено колоніяльний визиск України Москвою, зусилля і боротьбу нашого народу за свободу, щоб мовою незаперечних актів промовити до сумління керуючих сучасним світом, як також до сумління тих товаришів по студіях, які завтра мажуть вирішувати його долю.

Особливо багато уваги присвячено опрацюванню нового статуту ЦЕСУС-у. Йшлося про те, щоб у праці цієї студентської централі могли взяти участь всі українські студентські об'єднання, залишаючи їм цілковиту автономію на внутрішньому відтинку. Таким чином вони всі творитимуть свого роду Конференцію Українських Студентських Товариств, діяльність якої буде скерована особливо на міжнародний студентський відтинок. Належне місце і ролю визначено нашим ідеологічним товариствам, які до цього часу не брали майже жадної участи в діяльності ЦЕСУС-у, залишаючи при тому найважливішу ролю становим студентським союзам.

Треба припускати, що з відбуттям цього Першого Світового Конґресу Українського Вільного Студентства розпочнеться новий етап в історії українського організованого студентського руху. Прийдуть нові молоді люди, які переймуть керму студентського життя. Треба сподіватись, що вони докладатимуть всіх старань, щоб не тільки продовжувати працю ЦЕСУС-у, але вони її розбудують і розгорнуть якнайкраще. Передумовою їхнього успіху є всебічна піддержка всього українського студентства, всього українського громадянства. Можливо, ця молода зміна змінить свій стиль праці і методи, як це робили і їхні попередники. Незмінною залишалася і напевно залишиться основна мета, задля чого був створений ЦЕСУС 45 літ тому.

Редакційна Колегія — 1967-1968

Відповідальний Редактор — Люба Ковалишин
Заступник — Христина Гордієнко
Адміністратор — Андрій Чорнодольський
Мистецьке Оформлення — Орест Поліщук

УКРАЇНСЬКИЙ БІБЛІОТЕКАР В АМЕРИЦІ

СТОРІНКА Т.У.Б.А.

Роман Борковський

АМЕРИКАНСЬКА ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА Й УКРАЇНСЬКА КНИЖКА

Серед друкованої спадщини нашого відомого поета, письменника, публіциста і лікаря Юрія Липи є книжка під характеристичним заголовком „Ліки під ногами". Ця книжка та її заголовок пригадуються завжди мені, коли я думаю про ті культурні можливості й нагоди, що стоять перед кожним мешканцем великого метрополітального осередку в Америці в Ню Йорку. Тут можливості поглиблення власної освіти та піднесення загального культурного рівня заінтересованої людини просто необмежені. Загально доступні музеї і мистецькі ґалерії, театри й опера — все це дає змогу черпати цілими пригорщами з культурних надбань людства і якоюсь мірою рекомпенсує інші, менш приємні, аспекти життя у великому американському місті.

Серед тих культурних скарбів не останнє місце займають ті, що знаходяться на полицях Публічних Бібліотек: к н,и ж к и. З уваги на загальну доступність та безкоштовність користування ними, їх сміло можна назвати, парафразуючи Юрія Липу, скарбами під ногами. Ті книжкові скарби стали доступні для найширших кол громадянства завдяки тому феноменові, що йому на ім'я Американська Публічна Бібліотека. Щоправда і в інших країнах є загально доступні, вільні від оплат за користування, публічні бібліотеки, але вони не можуть рівнятися з американськими, в першу чергу, коли йдеться про раціональну та ефективну обслугу публіки.

Не є завданням цієї статті аналізувати різні аспекти діяльности публічної бібліотеки. Нас тут цікавить один аспект, а саме: Американська публічна бібліотека включає в свої колекції книжок, призначених для випозичування, також книжки в різних чужоземних мовах, а в тому і в українській. Тут створюються певні пункти стику між публічною бібліотекою й українською громадою. Чужоземні відділи, чи просто книжки в американських публічних бібліотеках річ не нова. Але відносно новою є їх функція як забороло проти асиміляційного тиску американського мовного середовища. Це звучить парадоксально, але тим неменше є фактом, що на допомогу етнічним групам в їх намаганні зберегти свій культурний зміст у власних питомих їм формах може прийти і приходить американська публічна бібліотека. Це стоїть у зв'язку з переоцінкою погляду американського суспільства на позицію і вартість національно - етнічних груп в американському житті.

Американська публічна бібліотека може стати успішним забороло́м і нашого культурного стану посідання у новому світі, вона може стати важливим прибіжищем і місцем розповсюдження української книжки. Чи так воно станеться, це залежить виключно від волі й зацікавлення українського громадянства. Воно повинно знати, як використати для власної цілі можливості, що їх дає американська публічна бібліотека і викресати в себе досить активности та ентузіязму, щоб деякі потрібні речі виконати.

Ми знаємо, що доля української книжки та працівників, які працюють для неї, не легка. Шлях її творців не встелений рожами. Однаково в Україні, як і на еміґрації. Але при активній і зорганізованій поставі громади можна той стан у деякій мірі поправити. Конкретно: яка може бути (і частинно вже є) роля українських відділів у публічних бібліотеках?

Думаю, що вони можуть бути дуже помічними в таких справах, як:

1. У справі популяризації та поширення читання українських книжок серед усіх прошарків української громади. Про вартість читання книжок не приходиться тут говорити. Це й наші предки давно усвідомили. Нам усім напевно пригадуються слова старовинного пам'ятника української літератури: „Добро єсть, братіє, почитаніє книжноє". Але практично читання книжок, які і багато інших людських дій, залежить від звички. Це дуже корисна і культурна звичка, але все таки звичка. Дуже часто брак відповідного постачання книжками стоїть на перешкоді зформування звички читання книжок. Наші приватні й організаційні бібліотеки не завжди можуть задовольнити наші потреби. Приватні звичайно з браку фондів і місця, а організаційні з браку відповідної і постійної обслуги. Тих браків не має публічна бібліотека.

2. Українські книжки в публічних бібліотеках можуть бути забороло́м української культури в країнах нового поселення, а в слід за тим анти-асиміляційним засобом. Не йдеться тут про якийсь спротив т. зв. акультурації, яка необхідна і в певній мірі побажана; ідеться про збереження культурних цінностей власної спільноти. Відречення від них відбувається звичайно під впливом почуття меншевартости, на яке, як стверджено, звичайно терпить перше покоління, народжене на Американській Землі з батьків іміґрантів. Протизасобом до того почуття меншевартости може бути тільки ствердження і відчуття рівности власної культури з чужинецькою. Ідеалом нашої національної групи в Америці повинно бути вдержання двомовности. Тій цілі, як не можна краще, сприяють українські відділи в публічних бібліотеках, де українські книжки є поставлені нарівні з англомовними. Особливо треба привчати молодь користати з обох колекцій.

І вкінці 3. Українські відділи в публічних бібліотеках можуть виявитися додатковим ринком збуту для української книжки у вільному світі. Але при умові поширення мережі тих відділів з активним заанґажуванням та співпрацею всього зорганізованого українського громадянства. Ця справа не є виключно у сфері фантазії і мрій, але може стати дійсністю.

Я вважаю, що всюди, де є досить українців, щоб зорганізувати українську церковну громаду, є їх досить, щоб зорганізувати український відділ у місцевій публічній бібліотеці та зробити його ефективною і активною частиною бібліотеки. Якщо почислити усі українські осередки на терені ЗДА і Канади, які мають по одній, дві або більше українських громад православної чи католицької церкви, то стане ясним, що при широкому, центрально унапрямлюваному рухові за українські відділи в публічних бібліотеках, вони таки можуть стати серйозним відборцем українських книжок, видаваних у вільному світі.

Мені здається, що найважливішою перешкодою в цій ділянці, та й не тільки в цій, є наша власна настанова та невластивий стиль громадської праці, що спиняє наш ріст. Тому методи нашої громадської праці не завжди відповідають вимогам даної ситуації, часу і місця. В парі з тим іде брак розрізнення, що в нашій праці є більше, а що менше важливе, коротко, брак ієрархії завдань. Найкращим показом того у бібліотечній ділянці буде порівняння числа українських книжок у публічних бібліотеках з числом книжок у мові наших сусідів. Наприклад, коли порівняти приблизно рівне число українців і росіян у Ню Йорку, то російських книжок у публічній бібліотеці є приблизно чотири рази більше ніж українських (йдеться про ту частину, що випозичається додому. Щоб ту пропорцію змінити у нашу користь, потрібно деяких простих і відносно не тяжких до зреалізування заходів:

1. Кожний українець чи українка, дорослий чи у шкільному віці, зареєструється у публічній бібліотеці та одержить бібліотечну карточку для випозичення книжок.

2. Раз на місяць відвідає український відділ і позичить одну (або більше) українську книжку. В місцевостях, де немає українського відділу, поведуть акцію, щоб такий відділ був заснований.

3. Час від часу слід поговорити з бібліотекарем і подати йому конкретні пропозиції та побажання щодо книжок, які повинні знайтися в українському відділі. Такі пропозиції можна також вписувати в книгу побажань, що є звичайно в кожній бібліотеці.

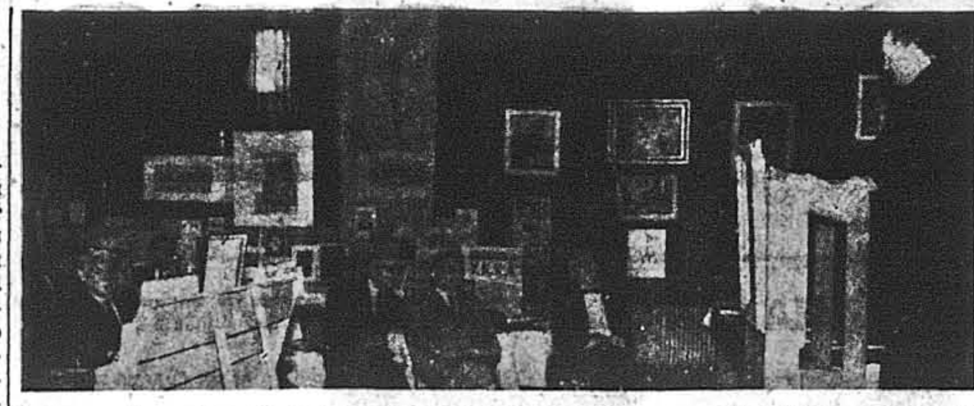
Виконання того простого, приємного і корисного обов'язку створило б передумову для того, що українські відділи в публічних бібліотеках ЗДА і Канади можна б було збільшити кількакратно та заснувати десятки нових відділів.

Вкінці хочу ще порушити одну практичну справу, а саме дарунків книжок до публічних бібліотек. Читаємо часом у нашій пресі, що українці - мешканці такого-то міста передали до ужитку місцевій бібліотеці закуплені ними українські книжки. Звичайно в тому беруть участь наші громадські організації і товариства. В основному це не погана ідея і часто тим способом можна започаткувати український відділ в публічній бібліотеці. На жаль, буває і таке, що така діяльність людей, які діють з добрих мотивів, не приносить бажаного ефекту. Просто через несвідомість ситуації в бібліотеках. Забувається або, неусвідомлюється основна правда, що бібліотека існує для читача. І що книжка, яка лежить невживана в публічній бібліотеці є закопаним скарбом. Її по якомусь часі викидають, як непридатний і безвартісний товар. Основою бібліотеки є книжка, але ціллю є читач. Без читача бібліотека втрачає своє призначення; вона перемінясться у архів. А того в американській публічній бібліотеці не толерують.

Висновок з того простий: українська громада має дати публічній бібліотеці не книжки, але ч и т а ч а і домагатися від адміністрації закуплення книжок.

Всі зацікавлені в цій справі громадські чинники і поодинок громадяни повинні держати зв'язок з українськими бібліотекарями, яких сьогодні уже багато.

Українські бібліотекарі можуть зробити дуже багато для розбудови українських відділів та поширення української книжки, але при умові, що одержать піддержку від загалу українських читачів. Бо так само бібліотекар існує для читача, а не навпаки. Знову ж Товариство Українських Бібліотекарів Америки (ТУБА) у співпраці з українською пресою повинно інформувати українську громаду про всі аспекти та розвитки бібліотек частіше.

З нагоди відзначення 50-ліття смерти Івана Франка відбулася в Ню Йорку перший раз Виставка української книжки і преси та картин українських мистців під зарядом О. Соневицької від 2 - 15 травня 1967 р., улаштована окремим підкомітетом з Яр. Пастушенком, як головою. Товариство Українських Бібліотекарів Америки, Відділ Метрополітальної Округи Ню Йорку, взяло активну участь в тій виставці та влаштувало окрему виставку ФРАНКІЯНИ, як також беручи участь в доповідях. На фото голова контрольної комісії ТУБА-ВМОНЙ д-р Р. Борковський доповідає про „Американську публічну бібліотеку і українську книжку", яку друкуємо на цій сторінці.

Роман Ільницький

УКРАЇНСЬКА СЕКЦІЯ СЛОВ'ЯНСЬКОГО ВІДДІЛУ НЮЙОРКСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ

Українська секція слов'янського відділу НПБ нараховує сьогодні близько 5,000 томів. Це поважна колекція наукової літератури, підібраної жертвенними американськими бібліотекарями за часів царсько - російського і цісарсько - австрійського гніту над українським народом і його духовою творчістю. Треба сказати, що збирати українські книжки в тому часі було важче, як російські. До регулярних їх закупів бракувало бібліографічної літератури, на підставі якої можна було б слідкувати за біжучою книжковою продукцією в українській мові. Трудноші спричинювало й те, що українські книжки було важко вивозити поза границі царсько - російської і цісарсько - австрійської імперій. Становище ще більше скомплікувалось після закінчення першої світової війни, коли українські землі перейшли під панування большевиків, Польщі, Румунії і ЧСР. Все ж, не зважаючи на ці всі винятково важкі перешкоди, бібліотекарі слов'янського вдділу зібрали основні твори української духової спадщини від найдавніших часів до сьогоднішнього дня. Україніка в НПБ є найповажнішою того роду колекцією на території цілої Америки і Канади. Єдина Конґресова Бібліотека у Вашинґтоні має більші книжкові фонди з української літератури, виданої після другої світової війни.

Особливо цінними в НПБ є старші українські періодичні видання з кінця дев'ятнадцятого і п о ч а т к у двадцятого сторіч. Між ними насамперед треба назвати журнально - серійні видання найстаршої української наукової установи новіщих часів — Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові. Це товариство засноване в 1873 р. дало величезний вклад у розбудову української науки. Вчені, згуртовані в НТШ (така його популярна назва), друкували свої праці переважно в його періодичному виданні п.н. „Записки" і в збірниках поодиноких фахових відділів НТШ.

НПБ є єдиною книгозбірнею поза межами України, в якій зберігаються всі 173 томи отих надзвичайно цінних „Записок', а крім того вона має також комплекти „Збірника" філологічної, історично - філософ. і математично - природ. секції НТШ і 159 чисел „Хроніки" цього товариства.

Крім того, в українській секції бібліотеки зберігаються 22 томи „Матеріялів до української етнології", виданих в рр. 1899 - 1929. Великою цінністю колекції є 40 томів „Етнографічного Збірника НТШ", редаґованого такими видатними українськими науковцями як М. Грушевський, Іван Франко, Володимир Гнатюк, Іван Колесса і ін.

Між виданнями НТШ на окрему увагу заслуговують ще „Пам'ятки українсько-руської мови і літератури", редаґовані Іваном Франком і „Жерела до історії України" Михайла Грушевського, з яких у бібліотеці зберігаються 22 томи. Поруч з цими виданнями треба згадати ще 15 томів „Українсько - руського архіву" історично - філософічної секції НТШ.

Обмежене місце не дозволяє на те, щоб назвати тут і обговорити ще інші періодичні видання Наукового т-ва ім. Шевченка з другої половини 19 і перших років двадцятого століть, але вже й ті назви, які ми подали, свідчать про виняткову цінність української секції НПБ. При цій нагоді повідомляєм, що Василь Лев, професор американського коледжу в Скрентоні, викінчує свою працю над індексом до всіх періодичних видань НТШ і треба сподіватися, що цей індекс появиться друком вже в наступному році. Брак такого індексу давно відчувався в українському науковому світі і плян його видання обговорювався серед українських бібліографів десятками років. З його появою можна буде повніше користуватися науковим доробком НТШ.

З періодики 19 сторіччя згадаємо ще „Громаду" Михайла Драгоманова, видавану в Женеві 1880 - 1881 роках, „Літературно - Науковий Вісник" і щоденник „Діло", що розпочав своє життя в 1880 р. спершу як тижневик. Цей останній є дорогоцінним набутком української колекції, придбаним в 1956 році коштом великого вкладу грошей і праці. Довгими місяцями йшли розшуки по різних бібліотеках і архівах міста Риму, аж поки вдалося зібрати майже повний комплект цієї провідної газети на західньо - українських землях.

Після зайняття Львова Червоною армією в 1939 р. пропали всі архіви „Діла". Досі невідомо, чи большевицький режим зберіг його як цінне джерело до історії України, чи знищив його так, як це зробив з багатьома іншими пам'ятниками української культури.

Не було „Діла" також у бібліотеках Західнього світу. І тому є цілком виправдана радість бібліотекарів слов'янського відділу НПБ з того приводу, що їм вдалося остаточно зібрати всі (крім 3 перших) річники „Діла" і передати їх у користування сучасним і майбутнім дослідникам українського життя.

Залишаючи публікації західньо - українських земель, перейдемо до Всеукраїнської Академії Наук у Києві, що в 1936 р. була перейменована на Академію наук УРСР. В українській секції бібліотеки зберігаються дуже цінні видання тієї Академії ще з тих часів, коли вона могла ще відносно свобідно розгортати свою наукову діяльність. Це були роки 1923 - 1930, отже період до великого сталінського терору і вандальського знищення української культури у всіх її виявах. Отож слов'янський відділ має в своїх фондах 99 томів „Збірника" історично-філологічного відділу Академії (з творами таких учених як Дмитро Багалій, Т. Сущицький, Аг. Кримський, В. Науменко, Ол. Курило, О. Шахматов, П. Тутківський, Є. Тимченко, С. Єфремов і багато інших), 42 томи „Записок" і „Збірника" соціяльно - економічного відділу, 20 томів „Трудів" і „Записок" фізично - математичного відділу і 14 томів „Трудів" і „Записок" природничо - технічного відділу.

Між двома світовими війнами живу діяльність розгортали українські наукові установи поза територією України. Між ними треба назвати насамперед Український Науковий Інститут у Варшаві з його періодичною публікацією п.н. „Праці". Українська секція має повний комплект тих „Праць" у 53 томах. В них зберігається науковий доробок тієї частини української інтелектуальної еліти, яка еміґрувала з України після програних Визвольних Змагань в рр. 1917 - 1921.

З журналів наукових поза українською т е р и т о р і є ю, НПБ має повний комплект місячника „Україніше Рундшав", видаваного у Відні в рр. 1903 - 1915, і річники 1931 - 1940 місячника „Тризуб", видаваного в Парижі екзильним урядом УНР.

Окремо треба згадати про комплект 23-ох українських газет з Далекого Сходу, а особливо з т.зв. Зеленого Клину з років української національної революції і боротьби за власну державність в рр. 1917 - 1923.

З періодиків друкованих в Україні особливо широкою популярністю серед читачів користується журнал „Україна" редаґований Михайлом Грушевського в роках 1924 - 1932.

Якщо йдеться про сучасні періодичні видання, то слов'янський відділ передплачує 33 журнали і 7 газет з України і майже таку саму кількість газет і журналів, друкованих поза Україною.

Поважною є також колекція монографій. Згадати хоч би, що в ній є повне зібрання творів усіх українських письменників - клясиків, а також писання українських політичних авторів, а в тому й таких, які ще до нинішнього дня є заборонені в Україні. Згадаємо тільки твори Пантелеймона Куліша, Володимира Винниченка, Миколи Хвильового, Миколи Скрипника та ін.

Підсумовуючи, треба сказати, що україніка в НПБ є поважним джерелом відомостей для кожного дослідника українського минулого і сучасного. З української колекції користають слависти американських і канадських університетів, студенти, які приприготовляють дипломові праці, журналісти, політики і звичайні громадяни, що цікавляться Україною і її життям.

Україніка

В БІБЛІОТЕЦІ КОНҐРЕСУ ЗДА — ПРАЦЯ АНДРЕЯ В. ФЕСЕНКА з ВАШИНҐТОНУ

Працівник Бібліотеки Конґресу ЗДА та кандидат філологічних наук Київського Університету Андрій Володимирович Фесенко виготовив дисертацію для одержання ступеня маґістра бібліотекознавства в Католицькому Університеті Америки у Вашинґтоні. Дисертація оцінена прихильно проф. о. Бернардом Тілем та Олександром Вороняком, колишнім доцентом Львівського Університету ім. Ів. Франка. Праця має біля 400 стор. машинопису англійською мовою та розподіляється на 17 розділів з картою України, додатками та поясненнями. Вона є наслідком наполегливої праці нашого науковця і важливим для дослідників джерелом україніки, яка зберігається в столиці ЗДА, де пишається поставлений недавно пам'ятник Тарасові Шевченкові.

В дисертації подана коротка історія України, ряд реєстрів бібліографій, включно з цінними довідковими джерелами, як енциклопедії, підручники, окремі курси та лекції. Окремий п'ятий розділ є присвячений українській історії з окремою схемою розподілу в українськім аспекті може перший раз в англійській мові, як Київська Русь та Галицько - Волинської Держави IX - XIV стол., Україна під Литвою та Польщею в XIV - XVI століттях. Українська Козацька та Гетьманська Держава від 1540-1775, Україна під двома імперіями: Російською 1775-1917 та Австро - Угорщиною 1772-1918. Окремі підрозділи присвячені Українській Незалежній Державі 1917 - 1921 років і боротьбі за нею. Західній Україні під Польщею, Чехією, Мадярщиною та Румунією, як також Совєтській Україні та протикомуністичній боротьбі українців після завоювання України Москвою. Розділ 6-ий займається фольклором та народним мистецтвом, 7-ий мистецтвом, 8-ий мовою та літературою, 9-ий книгодрукуванням та бібліотеками, 10-ий Культурою та Освітою, 11-тий наукою, 12-ий Релігією та Філософією, 13-ий Політичними науками, 14-ий Медичною наукою та Гігієною, 15-ий Спортом та відпочинковими інституціями, 16-ий Українцями поза Україною та 17-ий Національними меншинами в Україні. Праця А. Фесенка заслуговує на появу друком.

Д-р Ол. Соколишин

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА ЗРІЗНИЧКУВАННЯ НАШОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ

Всяка спільнота, яка не є спільнотою змальованою в сатирі Юрія Смолича „Господарство Доктора Гальванеску", є в меншій або більшій мірі зрізничкована. Це явище бачимо в державних спільнотах, бачимо також у національних групах діяспори.

На проблему зрізничкування спільнот можемо дивитися різно: до певної міри вона є бажаною, як свого рода засіб громадської контролі, коли вона іде задалеко, тоді вона стає шкідливою, паралізує все громадське життя.

Далекойдучу диференціацію ми можемо бачити в житті української спільноти у Новому Світі. Вона йде по різних лініях. Диференціяція політична, релігійна, територіяльного походження: з центральних і західних земель, тут народжені молоді, старі й т.п. Люди різняться в поглядах на поодинокі проблеми нашого життя, напр. справа календаря, літургічної мови в Церкві, на справу Патріярхату в Українській Католицькій Церкві, справу зустрічей з відвідувачами з УССР і чимало інших, нераз малозначних проблем.

Не буду зупинятися тут над тим, який вплив має те наше зрізничкування на життя нашої спільноти, бо це переходило б границі цієї статті, хочу тільки звернути увагу на одне.

В кожній групі, хочби як зрізничкованій, є певний гурт людей, які не підлягають зрізничкуванню. Це є гурт професіоналістів, який об'єднує людей одної професії без огляду на політичний світогляд, походження, релігійні переконання, тощо. Їх лучать разом в одну групу чи гурт професійні інтереси та професійні ідеї.

Однією з таких професійних груп у нашій спільноті є українські бібліотекарі. Між ними є люди різного віку, різного територіяльного походження, різного віровизнання, різних політичних поглядів. Вони можуть мати різні погляди на проблеми, що хвилюють нашу спільноту, як календар, мова в Церкві тощо, однаково ж вони мають спільні ідеали, які об'єднують їх. Ними є ширення правди про Україну в ділянках своєї професії і засобами, які дає їм до диспозиції їхнє професійне знання, удоступнення творів українського духа через бібліографії та індекси українського друкованого слова, допомога нашим видавництвам та книгарням в ширенні української книжки, збереження української книжки та інших українських публікацій по бібліотеках Америки тощо.

Такою ж аполітичною організацією є Товариство Українських Бібліотекарів Америки — ТУБА.

Ми вже нераз підкреслювали, що наша організація не є зв'язана з жадним політичним середовищем, з жадним віровизнанням. Вона має на меті добро українського народу та нашої спільноти в Америці, як цілости. В програму нашої діяльности входять справи, що відносяться до цілої нашої спільноти. Якщо йде про цілість української проблеми, ми стоїмо на беззастережно незалежницько - соборницькому становищі. Якщо йдеться про українську спільноту в Америці, то вважаємо, що логічним завершенням цілої нашої громадсько - політичної організації є Український Конґресовий Комітет Америки (УККА), якого завданням є гуртувати всі українські товариства, організації та інституції Америки. Ми не забираємо слова та не займаємо становища в контроверсійних справах, політичних чи релігійних, що хвилюють нашу спільноту.

Однаково ж з другої сторони ми не є орденом, який накидає своїм членам однаковий спосіб думання. Кождий з наших членів має право на свої особисті погляди у політичних, релігійних чи інших контроверсійних справах і має право займати до них своє власне становище.

Коли наш член виступає, як представник нашого товариства, на різного рода нарадах, конференціях чи іншого рода міжорганізаційних форумах, він висловлює погляд нашої організації тільки тоді, коли це відноситься до проблем, що входять в обсяг діяльности нашого товариства. Може однаковож трапитися, що він займає якесь становище в справах контроверсійних, в яких наше товариство не вмішується, згідно зі своєю ідеологією. Може трапитися, що двох представників нашого товариства займає зовсім відмінне становище в якійсь контроверсійній справі. Коли такий факт заіснував би, то з одної сторони це не значить, що наше товариство займається якимись контроверсійними справами й ідентифікує себе з якоюсь стороною в такій проблемі, або, що між представниками нашого товариства немає однозгідности. Ні одно, ні друге. В даному випадку наші представники висловлювали тільки свою особисту думку, займаючи своє становище до даної проблеми як члени нашої спільноти в Америці, до чого, як такі, вони мають право і їхній виступ чи виступи не в'яжуть зовсім нашого товариства.

Наша професійна група обіймає людей з усіх прошарків нашої спільноти і наша професійна організація згідно з цим служить українській визвольній справі та нашій спільноті в Америці як цілости.

Д-р Роман Верес
Голова
Г. У. ТУБА в ЗДА

УКРАЇНСЬКИЙ БІБЛІОТЕКАР В АМЕРИЦІ
СТОРІНКА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕКАРІВ АМЕРИКИ (ТУБА)
Рік II. НЮ ЙОРК Ч. 1-2.
Редагує: Д-р О. Соколишин
Адреса: Association of Ukrainian Librarians in America
2453 West Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60622, U.S.A.

ЩЕ ТІЛЬКИ 7 ДНІВ ДО ВЕЛИКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ, ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ В МЕДІСОН СКВЕР ҐАРДЕН В НЮ ЙОРКУ В СУБОТУ, 18 ЛИСТОПАДА 1967 О ГОД. 10-ІЙ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ З НАГОДИ ПЕРШОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ПЛЯНУЙТЕ СВОЮ УЧАСТЬ У ЦІЙ ПОДІЇ.

ПОДЯКА

Високоповажаному Панові Докторові

ВОЛОДИМИРОВІ ГУКОВІ

складаю глибоку, сердечну подяку за повну дружнього тепла лікарську опіку. За допомогою цієї всебічної лікарської опіки, я щасливо переборов (вдруге) поважну хворобу.

ЮРІЙ КОНОНІВ

Дітройт відзначив 50-річчя Українських Збройних Сил і 25-ліття УПА

Українська громада метрополітального Дітройту відзначила 50-ліття Українських Збройних Сил та 25-ліття УПА Ювілейним Вечором, 8 жовтня в залі Українсько-Американського Осередку. Вечір влаштувала спеціяльна Комісія Ювілейного Комітету, створеного 14 червня з ініціятиви обох Відділів УККА та при співучасті численних громадських організацій. Комісія, до якої ввійшли місцеві клітини комбатантських організацій: Об'єднання кол. Вояків УПА, Братство кол. Вояків І УД УНА, Братство УСС-ів, Об'єднання б. Вояків Українців в Америці та Союз Українських Ветеранів. Рівно 500 осіб заповнили простору залю Українсько-Американського Осередку, що її сцену по мистецьки удекорував проф. Е. Козак.

Вечір відкрив голова Комісії інж. Петро Миколенко, підкреслюючи героїчну боротьбу українських вояків усіх наших армій та візвав приявних однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять поляглих українських вояків, які згинули за Волю України. Дальший провід Вечора він передав п. Петрові Стасеву, професорові місцевої Української Вищої Школи, який вміло керував програмою. Полковник Армії УНР Степан Лазуренко доповідав на тему „Відродження Українських Збройних Сил".

Другу основну промову п. н. „Збройна Україна 1917-1957" виголосив гість з Канади відомий публіцист Роман Рахманний (д-р Роман Олійник).

В основу своєї доповіді Р. Рахманний поклав тезу: „Події 1917 року залежали тільки частково від самих українців, вони залежали великою мірою від політичної та військової ситуації в східній Европі того часу та найбільшою мірою від історичного розвитку українського народу протягом попередніх 150 років".

Діячі Центральної Ради намагалися здобути вплив на українців у російській армії, бо знали, що без війська не можна здобути навіть автономії. Тому вони включилися в роботу І-го Військового З'їзду в Києві та стали членами Військового Комітету (В. Винниченко, С. Петлюра). Очевидно, Центральна Рада остаточно могла розраховувати лише на відділи національно - свідомих українців. Особливим доказом того був Галицько-буковинський курінь, відомий під назвою Січових Стрільців, що став згодом підпорою Уряду України.

Це були революційно-військові відділи патріотів. Роля їх організаторів і їхніх учасників прямо небуденна, говорив Р. Рахманний. Річ у тому, що 1917 року Україна під Росією була „найбільш роззброєною нацією в світі". Для порівнання він подав, що американці в час своєї революції були „найбільш озброєною нацією", бо жили і працювали озброєні та вважали право на самооборону своїм природним і Божим правом. Подібно було в часи повстання Б. Хмельницького. До 1917 року, на жаль, були загублені українські військові традиції, а не лише адміністраційні, судові, чи національно - політичні. Не було ніяких паramілітарних організацій типу „Січей". Тому українське становище було гірше за становище поляків або чехів.

Якщо однак українським військовим і політичним діячам пощастило утворити Українську Народню Республіку та українську народню армію, то це великий здобуток. Щоправда були тоді дебати, якою повинна бути ця армія. Наші діячі, задивлені в ідеал демократії на зразок Великобританії та Америки, хотіли мати армію, яка б служила народним інтересам а не партіям, клясам чи клікам. Армія повинна бути виховною установою, з якої виходили б національно-свідомі українці. Р. Рахманний цитував М. Грушевського на доказ цього і робив висновок, що перший Президент першої Української Народної Республіки був ознайомлений з американськими військовими традиціями і зокрема з поглядами Жана Жака Русо, який ще у 1772 році радив полякам творити народню армію типу міліції, бо така армія буде вірною народові та завжди захищатиме його інтереси, як свої власні. Висновок: 1917 рік є великим саме в історії України тим, що тоді відновлено традиції збройної України; Україна перестала бути країною солов'їв і вишневих садків, але стала країною збройних українців.

На традиціях тієї „збройної України" виросли ми всі. На ґрунті цих традицій постала Карпатська Україна, де в „найтяжчу мінуту" станули в її обороні добровольці-вояки української народної армії. Подібно було з УПА. Дата її утворення є формальною датою, яку визначило Командування УПА. Однак це не заперечує обставин, що відділи УПА існували раніше і боролися проти наїзників — німецького і російського. Досягненням УПА було те, що вона не дозволила повстанській боротьбі роздрібнитися на отаманщину, як це було в 1919 році. Другим досягненням було те, що вона врятувала честь нації; своєю боротьбою проти двох ворогів, УПА створила нам усім свідоцтво гідности перед усім усім людством і перед історією. Це тільки зміцнені традиції збройної України з 1917 року — традиції ставки на власні сили.

Роман Рахманний остерігав слухачів перед помилкою останнього п'ятьдесятиліття: „Ми організували звичайно різні свята, запрошували чужих — важливих людей, просили сенаторів, конґресменів і журналістів... Але вояки української народної армії скромно сиділи по кутках. Тим часом вони — жива частка живої української держави, живої Збройної України. Їм треба віддати завжди пошану і, поки вони з нами, вони повинні бути свідками найважливішої події в житті нашого народу: зброю ми взяли собі самі, її нам не подаровано, ми її не випросили, ми підняли її в обороні прав нашого народу, а не його катів..."

На закінчення доповідач пропонував, щоб вояки українських військових формацій провели кампанію: на 22 січня повинен повівати український прапор на кожній українській хаті. Це буде доказ того, що ми всі живемо духом збройної України, а не затаєного патріотизму. Тоді наша молодь буде глибше відчувати українського духа, бачитиме його живих свідків і живі символи.

У мистецькій частині Вечора виступила пані Валентина Биковець — сопрано, яка відспівала з відчуттям нові пісні з України „Пісня про Дніпро" та „Вітер в обличчя" при акомпаніяменті Ольги Дубрівної - Соловій. Артистка Катерина Бранка-Кривуцька відрецитувала вірші Євгена Маланюка, Юрія Клена та Василя Симоненка під спільним моттом: „Українська Національна Революція в поезії".

Українські історичні та з вояцькою тематикою пісні відспівали Тріо Бандуристів від Української Капелі Бандуристів ім Т. Шевченка в складі Іван Китастий, Євген Цюра та Петро Китастий, що їх публіка прийняла дуже тепло. В загальному ціла мистецька програма була добре дібрана, бездоганно на відповідному рівні виконана та причинилася значно до створення святкового настрою на Вечорі. Усіх виконавців публіка щиро нагородила рясними оплесками.

У Президії Вечора крім доповідачів були заступлені представники наших Церков: о. монсіньйор М. Бохневич, о. О. Биковець, о д-р В. Ґавліч та о. О. Яремак. Дальше представники військовиків: ген. М. Крат, д-р К. Цеплий, др Ф. Липецький та п. Ярослав Кривий. Українську громаду метрополітального Дітройту репрезентував голова Ювілейного Комітету та голова Метрополітального Відділу УККА інж. Василь Колодчин, який склав відповідний привіт. Після програми та привітів відбулася зустріч з нашими вояками при чаї та солодкім. На списку спонзорів було багато наших професіоналістів.

І. Я.

ДЕ ПРОВЕЛИ ЛІТО 28 000 УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

„Молодь України" з 31-го жовтня поінформувала:

„Студентські загони вузів і технікумів України споруджували об'єкти в Кустанайській області Казахської РСР, Тюменській області, Калмицькій автономній республіці. Посланці комсомолу України працювали, внесли свою частку праці в зміцнення непорушної дружби народів вітчизни".

ПАНІ ДЖАКЛІН КЕННЕДІ ВЗЯЛА УЧАСТЬ В ЦЕРЕМОНІЇ найменування головної вулиці в м. Шігануквіль у Камбоджі іменем її покійного чоловіка, президента Джана Кеннеді. Шлях, який веде з столиці Камбоджи Пномпеню до Шігануквілю, збудовано фондами Америки. На ту церемонію прилетів з Пномпеню голова Камбоджи, князь Нородом Шіганук.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність дня 7-го жовтня 1967 року мій Найдорожчий і Невіджалуваний Муж

бл. п. інж. Микола Олексієвич ЗАБОРСЬКИЙ

В днях нашого глибокого горя і смутку багато Свояків, Приятелів та Знайомих прийшло з духовою підтримкою для нас, за що цією дорогою складаю найщирішу подяку.

Сердечно дякую Всечесним Отцям — о. Митроф. Прот. С. Біляку та о. Прот. Андрію Двораківському за відправлення Панахид і похорону.

Сердечно дякую за вінки та пожертви на Служби Божі і на Церкви — Св. Володимира у Філядельфії та Церкву-Пам'ятник у Бавнд Бруку і Колеґію св. Андрія у Вінніпеґу.

Сердечно дякую Управі Т-ва Українських Інженерів у Філядельфії та Укр. Акад. Козацтву „Запороже" у Н. Й. за листи співчуття.

Сердечно дякую п. інж. Пушкареві за полагодження у банку „Самопомочі" всіх справ та у фірмі праці Покійного.

Сердечно дякую усім Тим, які вислали листи і телеграми співчуття у дні нашого глибокого смутку, та усім Тим, які промовляли на Панахиді і поминках Покійного.

Сердечно дякую всім Паням, які допомагали в часі поминок у Бавнд Бруку.

Сердечно дякую п. І. Гасинові за дбайливе переведення похорону.

Сердечно дякую усім Тим, які віддали останню прислугу Покійному і вшанували Його своєю участю на Панахиді та відпровадили Його на місце Вічного Спочинку у Бавнд Брук.

Нехай Всемилостивий Господь належно оцінить Вашу доброту і щирість і заплатить Вам своєю ласкою.

Горем прибита —

дружина — МАРІЯ

У жовтні, 1967 року.

СПОРТ
редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія — „Лансерс", Рочестер, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться в неділю, 12-го листопада о год. 2.30 по полудні на грищі Едісон Стадіону при 29-ій і Клірфілд вулицях у Філядельфії. Ці змагання, визначені АФЛігою, ще можуть бути відкликані, тому що „Тризуб" саме веде переговори і ще немає остаточного рішення про поїздку дружини „Тризуба" на змагання за мистецтво Північної і Центральної Америки в Сан Сальвадорі. Симпатикам „Тризуба" радимо впевнитися наперед про ці змагання, телефонуючи до Управи „Тризуба".

УСК Ню Йорк — „Палермо", футбольні змагання другого круга гор за Чашу ЗДА відбудуться в неділю, 12-го листопада, о год. 2-ій по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню в Коледж Пойнті, Н. Й. „Чорноморська Січ", Ню-арк — „Брітаніка", Вашінґтон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться в неділю, 12-го листопада, о год. 2.30 по полудні на грищі Вудро Вілсон Стадіону при Небраска евню і Чеспік вулиці Н. В. у Вашінґтоні, Д. К.

— о —

„ТРИЗУБ" — „БРІТАНІКА" 0:2

Філядельфія, 5-го листопада. — В першій півгрі бракувало у складі „Тризуба" найкращого нападника Полети і швидкого Ґімінеза. Новий змагун нападу Педра, який якимсь чудом стрілив минулої неділі двоє ворiт до „Ч. Січі", був найгіршим на грищі. Все це значно послабило і здеорганізувало напад „Тризуба" та наклало надмірний тягар на поміч і оборону. Перші ворота здобув МекПарленд на 16-ій хвилині, а другі Кіндратів на 23-ій хвилині гри. Другі ворота завинив Тарнавський, який випустив м'яча з рук прямо під ноги нападників „Брітаніки". В другій півгрі, коли повернувся до нападу Полета (на місце працьовитого Мендеза, замість на місце зовсім слабого Педра), образ гри зовсім змінився і „Тризуб" перебрав помітну перевагу. Але в цій половині примінила „Брітаніка" тактику скріпленої оборони і вдержала вислід 2:0 до кінця зустрічі. Цим змаганням приглядалося 900 осіб, в тому багато нейтральних.

В „Тризубі" заграли найкраще Луна та Полета, а в „Брітаніці" оба крилові та оборона. В складі „Брітаніки" грало шість англійських змагунів найвищої кляси, які були в літньому сезоні змагунами професійної дружини „Атлянта Чіфс". На „Тризубі" починає познача-тися негативний вплив постійних змін у складі нападу. Ці зміни не лише неможливлюють зіграння нападу, але і створюють нездорову атмосферу, яка кінчається такими неправдоподібними явищами, як виключення з найважніших змагань з Ізраїлем, або „Брітанікою", найсильнішого нападника. Такі недомагання можна сподіватися. Управа постарається направити.

Згідно із доступними нам інформаціями, в суботу, 2-го грудня ц. р. відбудуться змагання „Тризуба" із „Чорноморською Січчю" в Атлантік Сіті, Н. Дж. Крім футбольних змагань буде там влаштована теж багата мистецька програма.

Я. Т.

— о —

ЧИ НАШЕ СУМЛІННЯ ЧИСТЕ?

Немає сумніву, що тепер в ЗДА, Канаді і в інших країнах, де живуть українські поселенці, одним із найактивніших спортово-руханкових товариств є УАТ „Чорноморська Січ" з Ню-арку. Майже на кожній спортовій імпрезі виступають змагуни чи змагунки „Чорноморської Січі", а футболісти олдбой „Ч. Січі" відбули в цьому році дві історичні зустрічі із олдбоями СТ „Україна" в Ню-арку і в Торонті. Українські прізвища футболістів - січовиків широко знані не лише серед наших симпатиків спорту, але теж в американських спортових кругах. Вже два роки найбільше вартісними змагунами Американської Футбольної Ліги були змагуни „Ч. Січі": Володимир Чижович та Мирон Воробець. Молодший з них Мирон Воробець почав футбольну кар'єру як д'єятирічний хлопець в „Ч. Січі" і він був вибраним до складу олімпійської збірної ЗДА. Шахісти д-р О. Попович та інж. Л. Блонарович теж знані далеко поза межами українських кругів. Тенісисти д-р В. Гук і З. Снилик та інші часто здобувають чаші на турнірах і змаганнях. Молоді плавачі Лебідь, Семанюк та інші часто репрезентують „Ч. Січ" у раді плавацьких змагань. Вкінці варто згадати, що й дружини відбиванки „Ч. Січі", хоч не завжди здобувають перші місця, але беруть постійно участь в українських та американських відбиванкових змаганнях. Всі ці та інші українські прізвища ясно і недвозначно підкреслюють їхнє українське походження, доказуючи, що „Ч. Січ" українська не лише назвою, але і своїм змістом. „Ч. Січ" дає в першу чергу змогу нашій українській молоді випробувати свої сили в спортових змаганнях та бути у змагу партнером — повновартною силою. Коло спортової нашої молоді під проводом старших і молодших виховників, з яких деякі ще недавно самі були змагунами, стає кожної неділі до мужного і лицарського змагу з різними суперниками, популяризуючи при тому назву „Ню-арк Юкрейнієнс". Про них дуже часто пише місцева і позамісцева преса, що наповняє гордістю цих змагунів із приналежності до цієї організації та само назви „Юкрейнієнс".

Все це дає підставу думати, що наш загал розуміє і належно оцінює працю „Ч. Січі". Але часто так воно і не є, бо цього зрозуміння бракує. Правда, всі ми перевантажені різними буденними турботами, які не залишають, як нам здається, часу присвятити більше уваги справам нашої молоді. Але це не може бути нашим оправданням. Наша співпраця із товариством, яке виконує так корисну працю, та наша приявність на змаганнях цієї нашої молоді, мають велике значення для товариства і для молоді. Вони дають моральну та матеріяльну підтримку та базу для продовжування цього доброго і корисного діла „Ч. Січі". Тому не можна легковажити собі наших обов'язків супроти спортового виховання молоді та взагалі активности нашої молоді у спорті.

Автор цих рядків не зможе забути до кінця свого життя одного сумного факту з перед десяти років в Ню Йорку. Тоді відбувалися легкоатлетичні змагання нашої молоді з участю близько 150 змагунів і змагунок. На ці змагання прийшло приглядатися успіхам нашої молоді всього декілька десятків батьків. Серед учасників змагань можна було бачити дітей відомих громадських діячів, часто авторів голосних заяв у пресі „Де наша молодь?"

Наша молодь була там, але не було навіть стільки само батьків та приятелів молоді на цій імпрезі, як учасників змагань.

Подібні випадки трапляються нам теж на інших наших спортових імпрезах, в тому й на змаганнях „Чорноморської Січі". На змаганнях „Ч. Січі" наша молодь репрезентує нас у спорті. Ми повинні доказати цій молоді нашу віру в неї, що вона спроможна по лицарськи змагатися і перемагати. Справді дивно, чому так мало цікавимося діяльністю нашої молоді? Чому не помагаємо постійні пригадки про те, що ми маємо певні обов'язки супроти нашої спортової молоді та що ми далеко не досить для неї робимо? Чи можемо самовдоволено твердити, що наше сумління в тому відношенні чисте, чи радше варто б було нам час-від-часу над цими справами глибше призадуматися і змінити до молоді наше наставлення.

І. Я. Х-як

— о —

НОВИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО ШАХІСТА ПРОФ. СТЕПАНА ПОПЕЛЯ

В газетці Стейтового Університету Норт Дакоти „Ді Спектрум" подана вістка про новий успіх відомого шахіста з України проф. С. Попеля. В цій вістці згадано, що класифікований як 38-ий шахіст у перший пятдесяти найкращих шахістів ЗДА проф. Степан Попель здобув чемпіонат стейту Норт Дакоти на 1968 рік, закінчивши перемогами всіх шости зустрічей в турнірі найкращих шахістів стейту, який відбувся в приміщеннях цього університету.

З цією перемогою, як дальше звітує „Ді Спектрум", Степан Попель, професор модерних мов на Стейтовому Університеті Норт Дакоти, здобув теж вже третій рік підряд трофей Першого Крайового Банку у Фарго, („Фирст Неншенел Бенк оф Фарго").

Заклик ЦСУ ТУСМ до членства ТУСМ

Дорогі члени Товариства!

Незабаром з'їдемося, щоб спільно довершити пророблену працю Організаційної Комісії для скликання Першого Вільного Конгресу Українського Вільного Студентства та реорганізації ЦЕСУС (Центрального Союзу Українського Студентства поза межами України).

В праці брали участь ті українські студентські організації, які діють активно і які працюють над вихованням майбутніх членів української спільноти. Виключились із цієї праці організації, які із різних, невідомих для Комісії причин, своєї участи не зголосили, хоч кілька разів до участи були запрошені.

Наше Товариство, як одно із членів цієї Комісії, від самих початків включилося активно в цю працю і спільно із іншими організаціями старалося узгіднити різні проєкти у зв'язку з переведенням СКУВС.

Пророблена праця буде представлена приявним делегатам різних товариств і гостям на Конгресі для остаточного завершення. Подія ця буде історичною в житті вільних українських студентів світу, тому участь членів ТУСМ є не тільки побажана, але й необхідна. Це тому, щоб ми, студенти націоналістичного товариства ТУСМ, мали можливість при цій нагоді зустрітися із другими українськими студентами світу, із різних середовищ, різних ідеологічних і конфесійних організацій, та різних переконань, почути їхні думки і проєкти відносно пляну дальшої праці Централі українського студентства. Під час цієї зустрічі матимемо змогу висловити свої побажання на тему діяльности нововибраної управи ЦЕСУС і спільно всі намітити шляхи праці, маючи в першу міру на оці добро українського студентського руху поза межами України.

Ви, Студенти Товариства ТУСМ, крім свого завдання в нашому товаристві, маєте рівночасно завдання включитися в працю і дію ЦЕСУС, пам'ятаючи, що Ви належите до тих українських студентів, які, крім свого професійного звання студент — вибрали також шлях студента — члена ідеологічного товариства.

Тому на Вас лежить велике і почесне завдання — своїм прикладом, своєю працею не тільки на професійному відтинку, але й на відтинку національного освідомлення, доказати Вашим друзям - ровесникам, що Ви вміли і вмієте сполучити свої власні студійні інтереси з інтересами України в загальному.

Ви маєте бути тими студентами, що перш усього повинні керуватись загальним добром українського студентства, а не тільки власної організації.

Ви маєте бути учасниками, які пильно слідкувати-муть за перебігом Конгресу та одверто відкидатимуть внески чи пропозиції, некорисні для українського студентства.

Багато праці пророблено в цьому напрямку — одначе завершити її буде саме в днях 11 і 12 листопада 1967 року, тому, очікуємо Вас, щоб ми могли спільно довершити почату працю Ваших попередників, та накреслити майбутній шлях для наших наступників.

Україна поневолена — однаке не скорена! Ми приневолені жити поза межами Батьківщини, але ми духом і тілом із нашими ровесниками на Рідних Землях. Тому пам'ятаймо, що успішне закінчення цього Конгресу — це успіх і здійснення мрій українського студентства на Рідних Землях, а невдача буде успіхом московсько-комуністичного табору та їх поплентачів.

Будьмо гідні звання українського студента - націоналіста, члена Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського

Інж. Богдан Кульчицький
голова ЦСУ ТУСМ

Помер колишній віце-президент ЗДА — 99-річний Джан Ненс Ґарнер

Ювольді, Тексас. — 7-го листопада помер у віці 99-ох років колишній віце-президент ЗДА за президентури Ф. Д. Рузвелта в роках 1933-1941 — Джан Ненс Ґарнер. В 1940-му році він розійшовся був із Рузвелтом, який хотів збільшити число суддів Найвищого Суду, і від тоді відтягнувся від політичного життя. Він був невдоволений зі свого становища віце-президента, бо Ф. Д. Рузвелт уважав це становище за чисто „титулярне" і активний Ґарнер не міг брати участи в політиці. Сам Ґарнер називав себе „запасовою опоною Уряду". При його смерті був присутній син Тюллі. Крім сина він залишив внучку пані Джан Дж. Кюрріс та троє правнуків.

ОН прийняли міжнародну конвенцію про рівність жіночих прав

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла у вівторок 7 листопада 111 голосами при 11-ох неприявних делегатах „Декларацію про права жінок", яка насправді засуджує будь - яку публічну дискримінацію жінок в усіх ділянках життя, як також дає жінкам рівні права з мужчинами у справах, що торкаються відношення супроти дітей та подружного мастку. У декларації, що складається з 11-ох статтей, стверджується в 1-ій засадничій статті: „Дискримінація супроти жінок, яка заперечує або обмежує рівність їхніх прав з мужчинами, є фундаментально несправедливістю і становить образу супроти людської гідности". У дальших статтях подрібно вираховуються різні ділянки, в яких жінка мусить користуватись рівними правами з чоловіками: щодо всіх виборчих прав, щодо всіх державних та приватних родів праці і становищ, про заборону звільняти з праці жінку у зв'язку з її заміжжям чи материнством, про право жінки приймати, зберігати або зміняти державне громадянство, яке не може бути вирішуване автоматично з уваги на таке громадянство чоловіка, про рівні права жінки супроти дітей, про рівність в усіх справах освіти й виховання, стипендій та вишколу, про рівність з мужчинами у соціяльних правах, безробіття, виняродин і старечих пенсій. В останній статті поручається урядам, недержавним організаціям і окремим особам застосувати всі ті принципи у життьовій практиці. Ця міжнародна конвенція була вироблена в Комісії ОН для соціяльних справ, де державними репрезентантами є здебільша жінки. Конвенція не є автоматично зобов'язуючою для членських держав Об'єднаних Націй — вона зобов'язує їх тільки морально та дає поштовх до відповідного законодавства. Конвенція не потребує теж ратифікації збоку членських держав.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА НЮ БРОНСВІКУ І БАВНД БРУКУ ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО 25-ЛІТТЯ УПА

Управа Відділу УКК в Ню Бронсвіку підготовляється до концерту присвяченого 25-літтю УПА, який відбудеться 12-го листопада 1967 року в Скат Голл — Рудгерс Юніверсіті в Ню Бронсвіку о год. 3:45 по полудні. На концерті виступить співак-бандурист Володимир Луців. Він відспіває кілька пісень під акомпаніямент піяністки Калини Чічки - Андрієнко, як теж у супроводі бандури. Головним промовцем буде ред. Леонід Полтава. Мішаний хор „Верховина" під управою Л. Харченка виконає три точки програми. Управа Відділу видала пам'ятку відзнаку з нагоди 50-ліття Української Революції, а тепер робить дбайливі заходи, щоб українці з цієї громади взяли масову участь в маніфестації СКВУ в Медісон Сквер Гарден — 18-го листопада ц.р. 50-тиріччя Української Національної Революції було вже відсвятковане весною цього року.

● В Ізраїлі святкували 50-річчя так званої Декларації Бальфура: це був лист британського міністра закордонних справ лорда Бальфура до президента Сіоністичної Федерації лорда Ротшілда, в якому Бальфур признавав право жидів створити свій „національний осідок", чим започаткував так мовити міжнародну леґалізацію ізраїльської держави. Араби назвали відразу деклярацію Бальфура „катастрофою". Лорд Бальфур все це вишле, повний сил.

УНСОЮЗУ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИСТОПАДА 1967

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Загальні місячні збори членів 424-го Відділу о год. 12-ій дня в приміщенні церкви св. Покрови, 2225 N. Macher St. На порядку денному: довибори вибулих членів Управи та інші важливі справи. — В. Васюк, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Побір членських вкладок Б-ва св. Ів. Хрестителя — 76-ий Відд. в укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. і Айві вул. в год. 1-ій по пол. Просяться всіх членів вирівняти залеглості, вибрати свої дивідендові чеки. Якщо члени не відберуть дивідендових чеків, Управа буде змушена повернути їх до Головної Канцелярії УНСоюзу. — М. Демедчук, В. Салабун, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок за листопад Т-ва Дністер 450 Відд. відбудеться: 12 листопада в Тризубі, в год. 1-3 по пол.; 19 листопада в Укр. Клюбі, Френклін вул. в год. 11:30-1:30; 25 листопада в Укр. Клюбі, 23 і Браун вул., в год. від 7-9 веч. — О. Вакай.

ТАРЗАН, Ч. 5902. Зловили малого Кевенду!

Під час перебігу цієї забави малий Кевенда знайшов крокодилятко.

. . . І почав його ловити!

Та він забіг заблизько до звисаючої гілляки. . . І кільце шнура нагло обкрутилося довкола плечей!